

รายงานผลการพิจารณา

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาคำร้อง

สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961174341

รายนามคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการกาบู้

นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รุ่งทอง
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

นายอาคม เอ่งฉ้วน
รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่หนึ่ง

นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน
รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่สอง

นายชัยวุฒิ ชนาคมานูสรณ์
รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่สาม

นายทรงศักดิ์ วงศ์ภูมิวัฒน์
รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่สี่

นายประกอบ รัตนพันธ์
โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่หนึ่ง

นายพิษณุ หัตถสงเคราะห์
โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่สอง

นายสุภชัย ศรีหาล้า
โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่สาม

นายภิรมย์ พลวิเศษ
โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่สี่

นายก่อเกียรติ สิริเชษฐ
กรรมการวิสามัญ

นายเกษม อุประ
กรรมการวิสามัญ

นายเกียรติกร ปากเพียรศิลป์
กรรมการวิสามัญ

นายจตุติ ไทรฤกษ์
กรรมการวิสามัญ

นายเจริญ จรรย์โกมล
กรรมการวิสามัญ

นายฉัฐวดี ประเสริฐสุวรรณ
กรรมการวิสามัญ

นายธีระทัศน์ เตียวเจริญโสกา
กรรมการวิสามัญ

นายนรพล ตันติมนตรี
กรรมการวิสามัญ

นางสาวนริศา อดิเทพพรพันธุ์
กรรมการวิสามัญ

นายบัณฑิต ตันศิริ
กรรมการวิสามัญ

นายประมวล พงศ์ถาวราเดช
กรรมการวิสามัญ

นายปัญญา ศรีปัญญา
กรรมการวิสามัญ

นายปรเมศ โปธารากุล
กรรมการวิสามัญ

นายพงศ์เวช เวชชาชีวะ
กรรมการวิสามัญ

นายมนต์ชัย วิวัฒน์ธนาฒย์
กรรมการวิสามัญ

นายชรรยง พวงราช
กรรมการวิสามัญ

นายเรืองเดช สุพรรณฝ้าย
กรรมการวิสามัญ

นางวรศุติ สุวรรณปริสุทธิ
กรรมการวิสามัญ

นายสงกรานต์ จิตสุทธิภากร
กรรมการวิสามัญ

นายสนอง เทพอักษรณรงค์
กรรมการวิสามัญ

นายสมบัติ ชะสินธุ์
กรรมการวิสามัญ

นายสาคร เกี้ยวช้อง
กรรมการวิสามัญ

นายสุชาติ ลายนำเงิน
กรรมการวิสามัญ

นายอนันต์ ศรีพันธุ์
กรรมการวิสามัญ

นางอภิรดี ตันตราภรณ์
กรรมการวิสามัญ

นางสาวเมทนี สุกนธร์กย์
เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

นางสาวอรุณี ชำนาญหา
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

ที่ ๓๑๓๕/๒๕๕๑

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอส่งรายงานผลการพิจารณาศึกษาปัญหาการค้าป๊อ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แผ่นซีดีอาร์ (ภาคผนวก) จำนวน ๑ แผ่น

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ ได้มีมติทบทวนและลงมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าป๊อให้ถูกต้องตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาศึกษาปัญหาการค้าป๊อ ซึ่งกรรมการ คณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายชัยวัฒน์	ทรัพย์รวงทอง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอาคม	เอนังฉ้วน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายพิเชษฐ	เชื้อเมืองพาน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายชัยวุฒิ	ชนาคมานุสรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายทรงศักดิ์	วงศ์ภูมิวัฒน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายประกอบ	รัตนพันธ์	โฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๗. นายพิชญ	หัตถสงเคราะห์	โฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง
๘. นายสุภชัย	ศรีหกล้า	โฆษกคณะกรรมการ คนที่สาม
๙. นายภิรมย์	พลวิเศษ	โฆษกคณะกรรมการ คนที่สี่
๑๐. นายก่อเกียรติ	สิริยะเสถียร	กรรมการ
๑๑. นายเกษม	อุประ	กรรมการ
๑๒. นายเกียรติกร	พากเพียรศิลป์	กรรมการ
๑๓. นายจตุ	ไกรฤกษ์	กรรมการ
๑๔. นายเจริญ	จรรยาโกมล	กรรมการ
๑๕. นายณัฐวุฒิ	ประเสริฐสุวรรณ	กรรมการ
๑๖. นายนรพล	คันติมนตรี	กรรมการ
๑๗. นายธีระทัศน์	เด็ยวเจริญ โสกา	กรรมการ
๑๘. นายบัณฑิต	คันศิริ	กรรมการ

๑๙. นายประมวล	พงศ์ถาวราเดช	กรรมการ
๒๐. นายขรรชง	พวงราช	กรรมการ
๒๑. นางวรศุณี	สุวรรณปริสุทธิ์	กรรมการ
๒๒. นายสนอง	เทพอักษรณรงค์	กรรมการ
๒๓. นายสุชาติ	ลายน้ำเงิน	กรรมการ
๒๔. นางอภิรดี	ตันตราภรณ์	กรรมการ
๒๕. นางสาวนริศา	อดิเทพพรพันธุ์	กรรมการ
๒๖. นายปัญญา	ศรีปัญญา	กรรมการ
๒๗. นายปารเมศ	โพธารากุล	กรรมการ
๒๘. นายพงศ์เวช	เวชชาชีวะ	กรรมการ
๒๙. นายมนต์ชัย	วิวัฒน์ธนาชัย	กรรมการ
๓๐. นายเรืองเดช	สุพรรณฝ้าย	กรรมการ
๓๑. นายสงกรานต์	จิตสุทธิภากร	กรรมการ
๓๒. นายสมบัติ	ยะสินธุ์	กรรมการ
๓๓. นายสาคร	เกี่ยวข้อง	กรรมการ
๓๔. นายอนันต์	ศรีพันธุ์	กรรมการ
๓๕. นางสาวเมทนี	สุคนธ์รักษ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๓๖. นางสาวอรุณี	ชำนาญญา	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อรายงานให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง

(นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๑

โทร. ๐-๒๒๔๔-๒๖๗๖-๓

โทรสาร ๐-๒๒๔๔-๒๖๘๔

อำนาจถูกต้อง

อำนาจถูกต้อง

(นางสาวชนากัทธ ช่างทอง)

วิทยาการ ๖

อำนาจถูกต้อง

ชนากัทธ /ร่าง

ศศิธร /พิมพ์

อำนาจถูกต้อง

อาพัทธ์ /ตรวจ

(ฉบับผู้บริหาร)

รายงานผลการพิจารณา

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์

สภาผู้แทนราษฎร

๑. ความเป็นมา

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติเรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์ (นายจตุตถ อินททศน์ เป็นผู้เสนอ) และญัตติเรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์ (นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์ เป็นผู้เสนอ) และได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวขึ้น ต่อมาที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ ได้มีมติ ทบทวนและลงมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์ให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยได้กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๖๐ วัน คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ขอขยายกำหนดเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีก ๑๒๐ วัน จะครบกำหนดในวันจันทร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑

๑.๑ การดำเนินงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์

๑.๑.๑ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะที่ปรึกษาต่างๆ การประชุม ดูงานและสัมมนา

ชื่อคณะ	คณะ (คน)	ที่ปรึกษา (คน)	ประชุม (ครั้ง)	ดูงาน (ครั้ง)	สัมมนา (ครั้ง)
กรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์	๓๖	๒๕	๓๐	๖ (๕ จ.)	-
๑. อนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิต	๑๐	๕	๑๖	๔ (๓ จ.)	-
๒. อนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการจำหน่ายปศุสัตว์	๑๐	๑	๑	๓ (๓ จ.)	-
๓. อนุกรรมการพิจารณาการลดต้นทุนและเสนอทางเลือก	๑๐	๑๓	๑๓	-	๑

การศึกษาดูงาน และ การสัมมนา

เรื่อง	จำนวน (ครั้ง)	สถานที่ (จังหวัด)
ดูงาน: โครงสร้างราคาจำหน่ายปศุสัตว์	๓	กระบี่ ลพบุรี สุพรรณบุรี
ดูงาน: โครงสร้างการผลิตปศุสัตว์	๔	กระบี่ สมุทรปราการ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น อุตรดิตถ์
สัมมนา “การฟื้นฟูการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ และปศุสัตว์สุขภาพ”	๑	โรงแรม มิวราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กทม. วันที่ ๒๖ เม.ย. ๒๕๕๑

๑.๑.๒ เชิญบุคคลต่างๆ ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่คณะกรรมการวิสามัญฯ

จำนวน ๑๔๔ คน จาก ๒๗ หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาครัฐวิสาหกิจ

๑.๒ สถานการณ์การใช้ปุ๋ยเคมีในพืชเศรษฐกิจหลัก

ประเทศไทยมีเนื้อที่ประมาณ ๓๒๑ ล้านไร่ เนื้อที่ถือครองที่ทำการเกษตร ๑๘๘.๕๘ ล้านไร่พื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๖๘.๕๓ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๕๗.๗๘ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมดมีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ คือมีปริมาณอินทรีย์วัตถุน้อยกว่าร้อยละ ๑.๕ ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น การใช้ปุ๋ยแบบผสมผสานระหว่างปุ๋ยเคมีร่วมกับการปรับปรุงบำรุงดินที่เหมาะสมด้วยปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับภาคการเกษตร

๑.๒.๑ ความต้องการใช้ปุ๋ยในประเทศไทย

ปริมาณการใช้ปุ๋ยในปี ๒๕๕๐ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๔๘ ร้อยละ ๕.๖๒ หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๓.๖๖ ต่อปี ประเทศไทยมีการใช้ปุ๋ยเคมีประมาณปีละ ๔-๔.๕ ล้านตัน คาดว่าในปี ๒๕๕๕ ประเทศไทยมีความต้องการใช้ปุ๋ยในระดับไม่เกิน ๕ ล้านตัน ขณะที่โลกมีอัตราความต้องการปุ๋ยเพิ่มมากกว่า คิดเป็นปริมาณธาตุอาหารในปี ๒๕๕๐ เพิ่มจากปี ๒๕๔๘ ร้อยละ ๘.๑๐ หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๔.๐๓ ต่อปี (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑. ความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีของโลกและของประเทศไทย

ปี พ.ศ.	ความต้องการปุ๋ยเคมีของโลก (ล้านตันธาตุอาหาร)	ความต้องการปุ๋ยเคมีในประเทศ (ล้านตัน)
๒๕๔๖	-	๓.๕๕
๒๕๔๗	-	๓.๕๒
๒๕๔๘	๑๕๖.๑๐	๔.๐๕
๒๕๔๙	๑๖๓.๕๐	๔.๒๐
๒๕๕๐	๑๗๐.๓๐	๔.๓๒
๒๕๕๑	๑๗๕.๘๐	๔.๔๑*
๒๕๕๒	๑๘๓.๖๒*	๔.๕๒*
๒๕๕๓	๑๙๑.๐๒*	๔.๖๓*
๒๕๕๔	๑๙๘.๗๑*	๔.๗๕*
๒๕๕๕	๒๐๖.๗๑*	๔.๘๖*
อัตราเพิ่มต่อปี (%)	๔.๐๒๘	๒.๔๘

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ กรกฎาคม ๒๕๕๑ (* ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

๑.๒.๒ การใช้ปุ๋ยเคมีในพืชเศรษฐกิจหลัก

ในปี ๒๕๕๐ ปริมาณปุ๋ยที่ใช้สำหรับพืชล้มลุกรวม ๒,๕๖๗,๑๘๔ ตัน ส่วนใหญ่ใช้กับนาข้าว ๑,๗๔๑,๔๖๓ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๖๕ ของปริมาณปุ๋ยทั้งหมดสำหรับพืชล้มลุก ขณะที่พืชยืนต้นใช้ปุ๋ยรวม ๑,๘๒๖,๐๕๗ ตัน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้กับพืชปาล์มน้ำมันและยางพารารวม ๑,๔๖๑,๖๔๖ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๕

ตารางที่ ๒ เนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร ในปี ๒๕๕๐ ในพืชล้มลุกและพืชยืนต้น

ชนิดพืช	พืชล้มลุก		ชนิดพืช	พืชยืนต้น	
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณการใช้ปุ๋ย เคมี (ตัน)		เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณการใช้ ปุ๋ยเคมี (ตัน)
ข้าวนาปี	๕๑,๑๗๔,๐๗๕	๑,๖๔๓,๗๑๑	ปาล์มน้ำมัน	๒,๕๔๕,๔๓๔	๓๖๒,๒๘๘
ข้าวนาปรัง	๑,๗๕๘,๕๖๔	๕๗,๗๕๒	กาแฟ	๓๘๑,๔๒๔	๑๕,๔๕๓
ข้าวโพด	๕,๖๕๑,๘๐๓	๒๖๒,๕๖๑	เงาะ	๕๐๐,๐๓๒	๖๗,๑๐๕
มันสำปะหลัง	๘,๐๓๖,๘๓๔	๒๕๓,๔๕๕	มังคุด	๓๑๓,๖๗๓	๓๗,๖๔๑
ถั่วเหลือง	๓๓๕,๒๑๑	๕,๗๔๖	ทุเรียน	๔๗๗,๕๑๔	๖๖,๑๗๗
ข้าวฟ่าง	๔๔,๘๖๐	๑,๔๗๔	ลิ้นจี่	๑๐๖,๖๖๔	๕,๕๒๕
ถั่วลิสง	๑๖๗,๑๓๑	๓,๘๓๗	ลำไย	๕๔๔,๒๑๘	๖๔,๕๒๕
ถั่วเขียว	๖๐๖,๐๗๐	๕,๖๑๒	สับปะรด	๗๓๕,๔๓๕	๘๕,๕๗๖
ฝ้าย	๑๕,๘๔๓	๕๐๖	ยางพารา	๑๑,๗๕๗,๘๓๖	๑,๐๕๕,๓๕๘
กระเทียม	๖๕,๓๑๘	๕,๘๔๑	รวมพืชยืนต้น	๑๗,๗๖๒,๖๓๔	๑,๘๑๖,๐๕๗
หอมหัวใหญ่	๒๒	๔			
หอมแดง	๘๗,๗๕๕	๑๑,๕๑๐			
ปอ	๓๒,๕๑๕	๖๒๓			
มันฝรั่ง	๑๓,๔๓๓	๓,๑๒๒			
ถั่วเขียว	๖,๖๗๐,๒๗๘	๖๖๗,๐๒๘			
รวมพืชล้มลุก	๗๔,๗๔๓,๗๖๐	๒,๕๖๗,๑๘๔			

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สศก. และ กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. สถานการณ์ปัญหาการค้าปุ๋ย

ภาวะการณ์ตลาดปุ๋ยของโลกมีราคาแพงขึ้น จากสาเหตุการปรับเนื่องจากอุปทานน้อยกว่าอุปสงค์ สาเหตุจาก

- ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น
- การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชและขยายพื้นที่การผลิตของโลกทำให้ต้องการใช้ปุ๋ยมากขึ้น
- การขึ้นราคาปุ๋ยและภาษีส่งออกปุ๋ยของประเทศผู้ผลิตและส่งออก

๒.๑ โครงสร้างการผลิต

๒.๑.๑ กระบวนการนำเข้าปุ๋ย

การนำเข้าปุ๋ยเคมีอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดย

พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้นำเข้าต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้า และปุ๋ยเคมีนั้น ๆ ต้องได้รับการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีแล้ว

ในปี ๒๕๕๐ มีการนำเข้าปุ๋ยเคมีเข้าทั้งสิ้น ๔.๓๕ ล้านตัน มูลค่า (CIF) ๔๕,๑๓๕.๗๑๔ ล้านบาท ประมาณร้อยละ ๖๔ ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดจะเป็นแม่ปุ๋ย อันได้แก่ ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑-๐-๐) ปุ๋ยโคแอมโมเนียมฟอสเฟต (๑๘-๔๖-๐) และปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐)

๒.๑.๒ กระบวนการผลิตปุ๋ยเคมี

ปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จ หมายถึง ปุ๋ยเคมีที่ผลิตขึ้นจากการเอาแม่ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ มาผสมกันเพื่อให้ได้ปุ๋ยเคมีชนิดใหม่ที่มีธาตุอาหารอย่างน้อย ๒ ชนิด ในปริมาณและสัดส่วนตามความต้องการของพืชและระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ปลูกพืช

การผลิตปุ๋ยเคมีอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้ผลิตต้องได้รับใบอนุญาตผลิต และปุ๋ยเคมีนั้น ๆ ต้องได้รับการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีแล้ว

๒.๒ โครงสร้างต้นทุนและราคาจำหน่ายปุ๋ยเคมี

๒.๒.๑ โครงสร้างต้นทุนและราคาจำหน่ายปุ๋ยเคมีในประเทศไทย

ปุ๋ยเคมีเป็นสินค้าควบคุมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีสาระสำคัญคือ

๑) ราคาปุ๋ยเคมีอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ โดยมีคณะกรรมการพิจารณาราคาปุ๋ยเคมีเป็นผู้ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดราคาจำหน่ายที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดมาตรการกำกับดูแลให้มีราคาที่เหมาะสม เป็นธรรม และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการใช้ปุ๋ยของเกษตรกร

๒) ผู้ประกอบการต้องแจ้งราคา รายละเอียดสินค้า ส่วนลด และห้ามจำหน่ายสินค้าแตกต่างจากที่แจ้งไว้ เว้นแต่ได้รับอนุญาต

๓) ผู้ค้าปลีกต้องปิดป้ายแสดงราคาจำหน่ายสินค้าบริเวณใกล้เคียงให้เห็นได้ชัดเจน

๔) ให้ผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายที่มีปริมาณการจำหน่ายปุ๋ยเคมี เดือนละตั้งแต่ ๑๐๐ ตันขึ้นไปให้แจ้งปริมาณการผลิต การจำหน่าย ปริมาณคงเหลือ และสถานที่เก็บเป็นประจำทุกเดือนด้วย

๒.๒.๒ โครงสร้างต้นทุนและราคาขาย ณ โรงงาน และค้าปลีก

อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาราคาปุ๋ยเคมีได้กำหนดให้ปุ๋ยเคมี เป็นสินค้าควบคุม

๓. แนวทางการลดต้นทุนและเสนอทางเลือก

๓.๑ การใช้ปุ๋ยผสมผสาน การส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีควบคู่ไปกับการให้ความรู้แก่เกษตรกรในการปลูกพืชและการจัดการอย่างเหมาะสมเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาปุ๋ยเคมีราคาแพง เพราะจะช่วยให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิต และยังเป็น การปรับปรุงฟื้นฟู รักษาคุณภาพดินและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตปุ๋ยภายในประเทศ ลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเป็นการนำวัตถุดิบภายในประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งเป็นประโยชน์ในระยะยาว

๓.๒ แก้ปัญหาแบบองค์รวม การแก้ไขปัญหาปุ๋ยเคมีราคาแพงอย่างยั่งยืนควรบูรณาการภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม สังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน เกษตรกรต้องได้รับการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมวิถีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพร่วมกับปุ๋ยเคมีในอัตราและน้ำที่เหมาะสม ถูกต้องตามประเภทของพืชและดิน รวมทั้งได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ เงินทุนเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพที่มีคุณภาพเพื่อใช้เองและ/หรือเพื่อจำหน่ายสร้างรายได้

๓.๓ ต้องมีการสนับสนุน ภาคอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการผลิต ผู้จำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ต้องได้รับการสนับสนุนในด้านกฎหมาย การผลิต การวิจัยพัฒนา และแหล่งเงินทุนสนับสนุนที่จะเอื้อให้มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพที่มีปริมาณ และคุณภาพเพียงพอสำหรับใช้ในประเทศ และการส่งออกเพื่อนำรายได้เข้าประเทศ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ รมรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนถึงประโยชน์ของการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

๓.๔ แนวทางการลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย และเสนอทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหา มี ๒ แนวทาง ดังนี้

๓.๔.๑ การลดการใช้ปุ๋ยเคมีโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพทดแทนบางส่วน

เพื่อให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง โดยเฉพาะในกรณีที่เกษตรกรผลิตปุ๋ยขึ้นใช้เองจะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลงมาก และมีรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ย ชุมชน ท้องถิ่นมีรายได้จากการขายวัสดุธรรมชาติ ในระยะยาวจะช่วยปรับปรุงคุณภาพดิน และรักษาสิ่งแวดล้อม เกิดการนำวัตถุดิบธรรมชาติ ภาคอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารมาใช้ประโยชน์ ลดปริมาณขยะและของเหลือใช้

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพทดแทนปุ๋ยเคมีบางส่วนต้องแนะนำให้เกษตรกรใช้ตามสัดส่วน และอัตราและน้ำที่เหมาะสมโดยมีทฤษฎีทางวิชาการ และการวิจัยทดลองในภาคปฏิบัติรองรับ รวมทั้งใช้ให้เหมาะสมกับค่าวิเคราะห์ดินและชนิดของพืช การผลิตปุ๋ยของเกษตรกรต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพดี โดยเกษตรกรต้องได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้และงบประมาณในการผลิต

๓.๔.๒ การแก้ไข และส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพในประเทศ

๑) การแก้ไขกฎระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมการผลิตปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพให้ได้คุณภาพมาตรฐานเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคคือเกษตรกร แต่มีข้อกำหนดหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและมาตรฐานของปุ๋ยอินทรีย์ การบังคับใช้กฎหมายจะทำให้โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ ผู้ค้า ผู้จำหน่าย รวมถึงเกษตรกรที่ผลิตปุ๋ยเพื่อจำหน่าย มีความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ทั้งสิ้น ทำให้โรงงานปุ๋ยจำนวนหนึ่งต้องหยุดการผลิตและทยอยปิดกิจการในที่สุด เป็นการบั่นทอนความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพไทย

ดังนั้น การแก้ไขกฎระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ในข้อกำหนดที่เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการผลิต การจำหน่ายของผู้ประกอบการ และกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตเพื่อจำหน่าย จึงเป็นการส่งเสริมให้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพมีปริมาณเพียงพอใช้ในประเทศ ทำให้ประเทศมีรายได้จากการส่งออก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ และเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมปุ๋ยในประเทศ

๒) การจัดตั้งสมาคมผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพของประเทศ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ และกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกิดการรวมกลุ่มเป็นองค์กรนิติบุคคลสามารถนำเสนอความคิดเห็นต่อภาครัฐและสังคม เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา การส่งเสริม และการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการและกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ และทำหน้าที่ส่งเสริม พัฒนาด้านวิชาการ การวิจัย เทคโนโลยีการผลิต การค้า และการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพให้แก่เกษตรกร

๓) การก่อตั้งกองทุนปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งเงินทุนกู้ยืมในการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลาง ขนาดเล็ก กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตปุ๋ย มีแหล่งเงินทุนกู้ยืมเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิต มีเงินทุนหมุนเวียน และการส่งออก รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการวิจัยพัฒนา เทคโนโลยีการผลิต และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

กองทุนปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพมีลักษณะเป็นกองทุนกู้ยืมซึ่งรัฐบาลจัดสรรเงินกองทุนให้กับสถาบันการเงินนำไปบริหารจัดการ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า กำกับดูแลนโยบายโดยคณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้แทนสถาบันวิจัย ผู้แทนมูลนิธิหรือองค์กรเอกชน ผู้แทนเกษตรกร และผู้แทนจากสมาคมผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ มีอัตราดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าดอกเบี้ยเงินฝากแต่ต่ำกว่าดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์

๔.๑.๓ มาตรการเร่งแก้ปัญหาปุ๋ยปลอม

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการกำกับใช้ และดำเนินการตามพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๑) เพิ่มอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ สารวัตรเกษตรตรวจจับปุ๋ยปลอม

๑.๒) เพิ่มศักยภาพบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง เช่น พนักงาน เจ้าหน้าที่ สุ่มเก็บตัวอย่าง และตรวจวิเคราะห์ปุ๋ย เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในขั้นตอนดำเนินงานพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๓) เพิ่มศักยภาพห้องปฏิบัติการ โดยการเพิ่มห้องปฏิบัติการทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

๑.๔) วางระบบการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษในพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๔.๑) เจ้าพนักงานตำรวจ

๑.๔.๒) อัยการ

๑.๔.๓) ผู้พิพากษาศาล

๑.๔.๔) นิติกร กรมวิชาการเกษตร

๔.๑.๔ มาตรการแก้ไขกฎเกณฑ์เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยให้แก่ผู้ผลิตปุ๋ย

๑) ให้ปรับแก้พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้เหมาะสมกับความเป็นไปได้ของการผลิตปุ๋ย แต่ให้อยู่บนพื้นฐานของการคุ้มครองเกษตรกรในฐานะผู้บริโภค

๒) ให้เข้มงวดกับวิธีการจัดจำหน่ายปุ๋ย ให้เป็นไปตามมาตรการกำหนดรูปแบบการจัดจำหน่าย ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒

๔.๑.๕ มาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการ โดยรัฐส่งเสริมให้มีตัวแทนจำหน่ายแม่ปุ๋ยราคาถูก

๔.๑.๖ มาตรการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน

๔.๒ มาตรการระยะยาว

๔.๒.๑ มาตรการสำรวจข้อมูลเพื่อวางแผนการใช้ปุ๋ยของเกษตรกร

๔.๒.๒ มาตรการสำรวจข้อมูลเพื่อวางแผนการผลิตของโรงงานผลิตปุ๋ย

๔.๒.๓ มาตรการศึกษาและกำหนดมาตรฐานการผลิตปุ๋ยแต่ละประเภท

๔.๒.๔ มาตรการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกร

๔.๒.๕ มาตรการการจัดทำงานศึกษาวิจัยและส่งเสริมการศึกษาเรื่องดินและปุ๋ย โดยให้ภาครัฐ

สนับสนุนและให้ความสำคัญต่องานวิจัยด้าน

๑) การจัดการธาตุอาหารพืช

๒) การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การใช้วัสดุเหลือทิ้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร

๓.๕. บทบาทภาครัฐ

๓.๕.๑ ภาครัฐควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพพร้อมกับการใช้ปุ๋ยเคมี รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพใช้เอง

๓.๕.๒ ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณในการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ และเงินทุนหมุนเวียนให้แก่เกษตรกร และภาคเอกชนในทุกระดับ รวมทั้งเพื่อให้เกษตรกรกู้ยืมในการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ

๓.๕.๓ ภาครัฐควรสนับสนุนโดยจัดสรรงบประมาณการวิจัยและให้เกษตรกรร่วมเป็นผู้กำหนดหัวข้องานวิจัย พัฒนาให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่น

๓.๕.๔ ภาครัฐควรแก้ไขกฎระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ โดยให้ภาคเอกชน และองค์กรเกษตรกรมีส่วนร่วมในการแก้ไข เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

๓.๕.๕ ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดการก่อตั้งสมาคมปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพไทย

๔. นโยบายและมาตรการการแก้ปัญหาหาคาปุ๋ย

๔.๑ มาตรการระยะสั้น

๔.๑.๑ มาตรการจัดให้เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยราคาที่ไม่แพง

๑) ภาครัฐดำเนินการซื้อปุ๋ยระหว่างรัฐต่อรัฐ

๒) ตั้งกองทุนปุ๋ยเพื่อช่วยเกษตรกร

๓) สนับสนุนให้เกษตรกรทำปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง และผสมปุ๋ยใช้เอง

๔) เพิ่มมาตรการควบคุมราคาปุ๋ยปลายทาง

๕) เพิ่มความเข้มของพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้อำนาจกรมวิชาการเกษตรในการดำเนินการเพื่อลงโทษทางอาญากับผู้ค้าเกินราคา

๔.๑.๒ มาตรการเร่งส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับใช้ปุ๋ยอย่างถูกวิธีให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มผลผลิต

๑) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยแบบผสมผสานระหว่างปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ

๒) ให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ให้เหมาะสมกับพืช พันธุ์ และภูมิอากาศ

๓) ให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จำเพาะแปลงนั้นๆ

๔) ส่งเสริมเจ้าหน้าที่การเกษตรและอาสาสมัครเกษตรกรในส่วนภูมิภาค เช่น หมอดิน ทางด้าน

๔.๑) ค่าใช้จ่าย

๔.๒) อุปกรณ์ เครื่องมือทดสอบในภาคสนาม

๔.๓) เพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ โดยการอบรม / ฝึกปฏิบัติ / ทบทวน

๔) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปูเค็ม ปูอินทรีย์ ปูชีวภาพ และปูอินทรีย์เค็ม

๕) พัฒนาคำแนะนำการใช้ปูตามค่าวิเคราะห์ดินและพืช สำหรับพืชสวนและไม่ขึ้นต้น

๔.๒.๖ ให้ภาครัฐสนับสนุนสร้างความแข็งแกร่งให้หน่วยงานวิจัย

๑) อัตรากำลังของข้าราชการ นักวิชาการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

๒) ปรับปรุง พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการวิจัยให้ได้เครื่องมือ และอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ ที่ดีและทันต่อสถานการณ์โลก

๔.๒.๗ ให้ภาครัฐสนับสนุนการทำงานระหว่างหน่วยงานของรัฐแบบบูรณาการ

๑) การออกคำแนะนำการใช้ปูอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นฉบับเดียวที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒) บูรณาการดำเนินงานวิจัย และการส่งเสริมให้กับเกษตรกร

๔.๒.๘ ให้ภาครัฐสร้างโรงงานผลิตแม่ปูโพแทชโดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศ เพื่อการพึ่งพาตนเอง

๔.๒.๙ ภาครัฐควรสร้างโรงงานปูแห่งชาติ เพื่อผลิตปูเค็มใช้เองภายในประเทศ สำหรับเป็นกลไก

กำกับราคาปูในท้องตลาด

๔.๒.๑๐ มาตรการกำหนดให้เรื่องของปูเป็นวาระแห่งชาติให้สำนักงบประมาณ จัดงบประมาณโดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์การใช้ปูของประเทศให้พอเพียง โดยส่งเสริมให้ครบวงจรตั้งแต่เริ่มดำเนินการและการบริหารจัดการ

๔.๒.๑๑ มาตรการการกำหนดรูปแบบและควบคุมการจัดจำหน่าย

๔.๒.๑๒ มาตรการควบคุมการผลิต

๔.๒.๑๓ มาตรการการเสริมสร้างจิตสำนึก

สารบัญ

	หน้า
๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าป๊วย	
๑.๑ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าป๊วย	๑
๑.๒ คณะอนุกรรมการ	๔
๑.๓ กรอบระยะเวลาการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ	๖
๑.๔ ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ	๗
๑.๕ เชิญหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาครัฐวิสาหกิจเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมการวิสามัญฯ	๑๖
๑.๖ ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวิสามัญฯ	๒๔
๑.๗ สถานการณ์การใช้ปุ๋ยเคมีในพืชเศรษฐกิจหลัก	๒๕
๑.๗.๑ การใช้ปุ๋ยเคมีของพืชล้มลุก	๒๕
๑.๗.๒ การใช้ปุ๋ยเคมีของพืชยืนต้น	๓๑
๒. สถานการณ์ปัญหาการค้าป๊วย	๓๓
๒.๑ โครงสร้างการผลิต	๓๔
๒.๒ โครงสร้างราคาจำหน่าย	๔๔
๓. แนวทางการลดต้นทุนและเสนอทางเลือก	๔๗
๓.๑ การใช้ปุ๋ยผสมผสาน	๔๗
๓.๒ แก้ปัญหาแบบองค์รวม	๔๗
๓.๓ การสนับสนุน	๔๗
๓.๔ แนวทางการลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย และเสนอทางเลือก	๔๘
๓.๕. บทบาทภาครัฐ	๔๕
๔. นโยบายและมาตรการการแก้ปัญหาการค้าป๊วย	๔๕
๔.๑ มาตรการระยะสั้น	๔๕
๔.๒ มาตรการระยะยาว	๕๑

สารบัญภาคผนวก
(บันทึกในรูปแบบ CDR)

ลำดับที่

เรื่อง

- ๑ สรุปผลการพิจารณาคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าป๊วย
วาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ
- ๒ สรุปผลการประชุมของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าป๊วย
- ๓ รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการฯ จำนวน ๓ คณะ
- ๓.๑ รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาโครงสร้าง
ราคาจำหน่ายป๊วย
- ๓.๒ รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาโครงสร้าง
การผลิตป๊วย
- ๓.๓ รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาการลด
ต้นทุนและเสนอทางเลือก
- ๔ ประมวลภาพการเดินทางศึกษาข้อเท็จจริงในพื้นที่
- ๔.๑ ศึกษาดูงานด้าน โครงสร้างราคาจำหน่ายป๊วย ณ จังหวัดกระบี่
- ๔.๒ ศึกษาดูงานด้าน โครงสร้างการผลิตป๊วย ณ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสุพรรณบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี
- ๔.๓ ศึกษาดูงานด้าน โครงสร้างการผลิตป๊วย ณ จังหวัดเชียงใหม่
- ๔.๔ ศึกษาดูงานด้าน โครงสร้างราคาจำหน่ายป๊วย ณ จังหวัดลพบุรี
- ๔.๕ ศึกษาดูงานด้าน โครงสร้างการผลิตป๊วย ณ จังหวัดขอนแก่น
และจังหวัดอุดรธานี
- ๔.๖ ศึกษาดูงานด้าน โครงสร้างราคาจำหน่ายป๊วย ณ จังหวัด สุพรรณบุรี

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฏ
สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติด่วน เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฏ (นายจตุ ไรฤกษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และญัตติด่วน เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฏ (นายชัยวุฒิ ธนาคนานุสรณ์ กับคณะเป็นผู้เสนอ) และได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวขึ้น ต่อมาที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ ได้มีมติทบทวนและลงมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฏให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๖๐ วัน คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ขอขยายกำหนดเวลาการศึกษาออกไปอีก ๑๒๐ วัน จะครบกำหนดในวันจันทร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑

ในการนี้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฏ สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าปฏ จำนวน ๓ คณะ ประกอบด้วย

๑. คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างราคาจำหน่ายปฏ
๒. คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปฏ
๓. คณะอนุกรรมการพิจารณาการลดต้นทุนและเสนอทางเลือก

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฏ ได้มีการประชุมจำนวน ๓๐ ครั้ง และงานที่ต้องดำเนินการด้านการเดินทางศึกษาข้อเท็จจริงในพื้นที่ จำนวน ๖ ครั้ง

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาปัญหาการค้าปฏ พร้อมทั้งได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาการศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฏ

๑.๑ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฏ สภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๖ คน มีดังนี้

๑. นายชัยวัฒน์	ทรัพย์รวงทอง	กรรมการ
๒. นายอาคม	เอ่งฉ้วน	กรรมการ
๓. นายพิเชษฐ์	เชื้อเมืองพาน	กรรมการ
๔. นายชัยวุฒิ	ธนาคนานุสรณ์	กรรมการ
๕. นายทรงศักดิ์	วงศ์ภูมิวัฒน์	กรรมการ
๖. นายประกอบ	รัตนพันธ์	กรรมการ
๗. นายพิชญ	หัตถสงเคราะห์	กรรมการ
๘. นายศุภชัย	ศรีห่อ	กรรมการ
๙. นายภิรมย์	พลวิเศษ	กรรมการ
๑๐. นายก่อเกียรติ	สิริยะเสถียร	กรรมการ

๑๑. นายเกษม	อุประ	กรรมธิการ
๑๒. นายเกียรติกร	พากเพียรศิลป์	กรรมธิการ
๑๓. นายจตุติ	ไกรฤกษ์	กรรมธิการ
๑๔. นายเจริญ	จรรยาโกมล	กรรมธิการ
๑๕. นายฉัฐวุฒิ	ประเสริฐสุวรรณ	กรรมธิการ
๑๖. นายนรพล	ตันติมนตรี	กรรมธิการ
๑๗. นายธีระทัศน์	เดี่ยวเจริญโสภา	กรรมธิการ
๑๘. นายบัณฑิต	ตันศิริ	กรรมธิการ
๑๙. นายประมวล	พงศ์ถาวรเดช	กรรมธิการ
๒๐. นายขรรยง	พวงราช	กรรมธิการ
๒๑. นางวรศุติ	สุวรรณปริสุทธิ	กรรมธิการ
๒๒. นายสนอง	เทพอักษรณรงค์	กรรมธิการ
๒๓. นายสุชาติ	ลายน้ำเงิน	กรรมธิการ
๒๔. นางอภิรดี	ตันตราภรณ์	กรรมธิการ
๒๕. นางสาวนริศา	อดิเทพพรพันธุ์	กรรมธิการ
๒๖. นายปัญญา	ศรีปัญญา	กรรมธิการ
๒๗. นายปารเมศ	โพธารากุล	กรรมธิการ
๒๘. นายพงศ์เวช	เวชชาชีวะ	กรรมธิการ
๒๙. นายมนต์ชัย	วิวัฒน์ธนาชัย	กรรมธิการ
๓๐. นายเรืองเดช	สุพรรณฝ้าย	กรรมธิการ
๓๑. นายสงกรานต์	จิตสุทธิภากร	กรรมธิการ
๓๒. นายสมบัติ	ยะสินธุ์	กรรมธิการ
๓๓. นายสาคร	เกี่ยวข้อง	กรรมธิการ
๓๔. นายอนันต์	ศรีพันธุ์	กรรมธิการ
๓๕. นางสาวเมทนี	สุคนธ์รักษ์	กรรมธิการ
๓๖. นางสาวอรุณี	ชำนาญยา	กรรมธิการ

- ผลการเลือกตำแหน่งต่างๆ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฎิ จำนวน

๑๑ คน มีรายนาม ดังนี้

(ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปฎิ ครั้งที่ ๑ วันพุธที่ ๕

มีนาคม๒๕๕๑)

๑) นายชัยวัฒน์	ทรัพย์รวงทอง	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒) นายอาคม	เอ็งฉ้วน	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

๓) นายพิเชษฐ์	เชื้อเมืองพาน	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๔) นายชัยวุฒิ	ชนาคมานุสรณ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕) นายทรงศักดิ์	วงศ์ภูมิวัฒน์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖) นายประกอบ	รัตนพันธ์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๗) นายพิษณุ	หัตถสงเคราะห์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง
๘) นายสุภชัย	ศรีห่อ	เป็นโฆษกคณะกรรมการ คนที่สาม
๙) นายภิรมย์	พลวิเศษ	เป็นโฆษกคณะกรรมการ คนที่สี่
๑๐) นางสาวเมทนี	สุคนธ์รักษ์	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
๑๑) นางสาวอรุณี	ชำนาญยา	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

- คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปู้ย ได้มีมติแต่งตั้งที่ปรึกษา จำนวน ๒๕ คน

มีรายนาม ดังต่อไปนี้

๑) ดร. ไตรรงค์	สุวรรณคีรี	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒) นายพงศักดิ์	เปล่งแสง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓) นายเจน	ปิยะทัต	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔) นายเกษม	ทองปาน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕) ศ.ดร. ทศนีย์	อิตตะนันท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖) ดร. ประทีป	วีระพัฒน์นิรันดร์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗) นายประสาธ	เกษวิทักษ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘) นายสุรพงษ์	สิทธิกรณ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙) นายชูชีพ	สุพบุตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐) นางสาวมลชนก	ทรัพย์รวงทอง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑) ค.ศ. จักรชัย	สิงห์รัตน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒) นายขวัญเมือง	โห้วงค์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓) นางทิวา	เลิศสุวรรณสิทธิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๔) นายมนัส	ก้อนแก้ว	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๕) ดร. วิทยา	สุหฤตดำรง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๖) นายวิรัตน์	เย็นสบาย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๗) นายชนกร	จุลโสภณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๘) นางศิริวรรณ	ปราศจากศัตรู	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๙) นายวิทวัส	พันธ์นิกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๐) นายกรณ์	จันทร์ศิริ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๒๑) นายสุภกิจ	เพ็ชรยิ่ง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๒) ศ.ดร.สรสิทธิ์	วัชรโรทยาน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๓) นายเจริญไชย	ไชยวงศ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๔) ดร.ประภาศรี	จงประดิษฐ์นันท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๕) นายศักดิ์เกษม	สุนทรภักตร์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๑.๒ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาหาค่าปุ๋ย ได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ จำนวน ๓ คณะ ดังนี้

๑.๒.๑ คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการจำหน่ายปุ๋ย

๑.๒.๒ คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปุ๋ย

๑.๒.๓ คณะอนุกรรมการพิจารณาการลดต้นทุนและเสนอทางเลือก

๑.๒.๑ คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการจำหน่ายปุ๋ย จำนวน ๑๐ คน มีรายนาม ต่อไปนี้

๑) นายอาคม	เอ่งฉ้วน	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒) นายพิชญ	หัตถสงเคราะห์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓) นางสาวอรุณี	ชำนาญยา	อนุกรรมการ
๔) นายเกษม	ทองปาน	อนุกรรมการ
๕) นายสมบัติ	ยะสินธุ์	อนุกรรมการ
๖) นายเจน	ปิยะทัต	อนุกรรมการ
๗) นายสมพร	ลิ่วเฉลิมวงศ์	อนุกรรมการ
๘) นายธีรชัย	นิธิภัทรรัตน์	อนุกรรมการ
๙) นางสาวนริศา	อดิเทพวรพันธุ์	อนุกรรมการ
๑๐) นางสาวผ่องศรี	ธาราภูมิ	อนุกรรมการ

- คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการจำหน่ายปุ๋ย ได้มีมติแต่งตั้งที่ปรึกษา จำนวน ๑ คน มีรายนาม ต่อไปนี้

นายวิสุทธิ	ไชยฉรรณ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
------------	---------	------------------------

๑.๒.๒ คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปุ๋ย จำนวน ๑๐ คน มีรายนาม ต่อไปนี้

๑) นายอนันต์	ศรีพันธุ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒) นายประกอบ	รัตนพันธ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓) นายปารเมศ	โพธารากุล	อนุกรรมการ
๔) นายศุภชัย	ศรีหล้า	อนุกรรมการ
๕) นายสงกรานต์	จิตสุทธิภากร	อนุกรรมการ

๖) นายเกียรติกร	พากเพียรศิลป์	อนุกรรมการ
๗) นางวรศุณี	สุวรรณปรีสุทธิ์	อนุกรรมการ
๘) นายนรพล	ต้นติมนตรี	อนุกรรมการ
๙) นายเชิดชัย	วิเชียรวรรณ	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
๑๐) นางอภิญา	รุจิธารณวงศ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ

- ผลการเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ใน คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปุ๋ย จำนวน ๔ คน มีรายนาม ต่อไปนี้

๑) นายอนันต์	ศรีพันธุ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒) นายประกอบ	รัตนพันธ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓) นายเชิดชัย	วิเชียรวรรณ	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
๔) นางอภิญา	รุจิธารณวงศ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ

- คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปุ๋ย ได้มีมติแต่งตั้งที่ปรึกษา จำนวน ๕ คน มีรายนาม ต่อไปนี้

๑) นายสมชาย	เพชรจินดา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒) นายวิทวัส	พันธ์นิกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓) นายสุภกิจ	เพียรยิ่ง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๔) พันตำรวจโท สุรทิน พิमानเมฆินทร์		ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๕) นายสุทธิชัย	จรูญเนตร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๖) นายนพดล	ไพรวลัย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๗) นายชกย่อง	พิศุทธางกูร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๘) นายสวัสดิ์	อุดมสิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๙) นายอำนาจ	สกุลวัฒน์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๑.๒.๓ คณะอนุกรรมการพิจารณาการลดต้นทุนและเสนอทางเลือก จำนวน ๑๐ คน มีรายนาม ต่อไปนี้

๑) นายพิเชษฐ์	เชื้อเมืองพาน	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒) นายภิรมย์	พลวิเศษ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓) นายสาคร	เกียรติข่อง	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔) นายก่อเกียรติ	สิริยะเสถียร	โฆษกคณะอนุกรรมการ
๕) นายธีระทัศน์	เด็ชเวเจริญโสภา	อนุกรรมการ

๖) นายพงศ์เทพ	อันตะริกันนท์	อนุกรรมการ
๗) นายเฉลิมยศ	พุทธา	อนุกรรมการ
๘) นายกมล	บันไดเพชร	อนุกรรมการ
๙) ดร.ประสิทธิ์	โนรี	อนุกรรมการ
๑๐) นายมนัส	ก้อนแก้ว	เลขานุการคณะอนุกรรมการ

- คณะอนุกรรมการพิจารณาการลดต้นทุนและเสนอทางเลือก ได้มีมติแต่งตั้งที่ปรึกษา
จำนวน ๑๓ คน มีรายนาม ต่อไปนี้

๑) นายประมวล	พงศ์ถาวรเดช	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒) นายสันติภาพ	เกียรติข่อง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓) ดร.อานัฐ	ตัน โห	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๔) นายสมชัย	เพิ่มทรัพย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๕) นายเอนก	บำรุงกิจ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๖) นายญาณวิช	จิตินาวัฒน์กุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๗) นายบำรุง	คำปล้อง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๘) นายคำดา	แคนบุญจันทร์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๙) นายศักดิ์	วีระพงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๐) นายประชัน	จันระวังยศ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๑) นายสิทธิชัย	สิทธิจินดา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒) นายกำธร	บุญยะกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓) นางสาวสุนิสา	เจิมพิพัฒน์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๑.๓. กรอระยะเวลาการดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์ มีเวลาในการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน ตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ซึ่งจะครบกำหนดระยะเวลาในวันอาทิตย์ที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑ แต่เนื่องจากคณะกรรมการฯ ยังไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมายด้วยเหตุที่ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วพบว่ามีปัญหาเรื่องปุ๋ยปลอม ปัญหาเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน คณะกรรมการมีความจำเป็นที่จะต้องเชิญหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นมาให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการ เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการเป็นไปอย่างรอบคอบ รอบด้าน และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด จึงทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาศึกษาต่อไปอีกระยะหนึ่ง

ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕๗ กำหนดไว้ว่าถ้าสภาผู้แทนราษฎรมีมติให้คณะกรรมการคณะใด กระทำกิจการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในเรื่อง

ใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใดและคณะกรรมการนั้นกระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการต้องรายงานให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบโดยด่วน ดังนั้น ประธานคณะกรรมการฯ จึงได้ทำหนังสือถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขออนุญาตขยายเวลาการศึกษาออกไปอีก ๑๒๐ วัน ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๕๗ วรรคสอง เนื่องจากการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ยังอยู่ในสมัยประชุมสามัญทั่วไป

และด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วลงมติให้ขยายเวลาออกไปอีก ๑๒๐ วัน ได้ตามที่คณะกรรมการร้องขอ ซึ่งมีผลทำให้การพิจารณาของคณะกรรมการฯ จะครบกำหนดในวันจันทร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑

๑.๔. ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์ สภาผู้แทนราษฎร แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ

๑.๔.๑ ผลงานด้านการประชุม (จำนวน ๓๐ ครั้ง)

๑.๔.๒ ผลงานด้านรายงานผลการพิจารณาการศึกษาของคณะอนุกรรมการ (จำนวน ๓ คณะ)

๑.๔.๓ ผลงานด้านการเดินทางศึกษาข้อเท็จจริงในพื้นที่ (จำนวน ๖ ครั้ง)

๑.๔.๑ ผลงานด้านการประชุม (จำนวน ๓๐ ครั้ง)

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์ สภาผู้แทนราษฎร มีผลงานด้านการประชุมพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ระหว่างวันพุธที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ - วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๓๐ ครั้ง โดยมีเรื่องนำเข้าสู่การพิจารณา ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันพุธที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑

๑) พิจารณากำหนดวันและเวลาสถานที่ในการประชุม

๒) พิจารณากรอบแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการ

หมายเหตุ เนื่องจากวันที่สภาผู้แทนราษฎร ลงมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปศุสัตว์มีองค์ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไม่ครบ และเมื่อวันพุธที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการทบทวนแล้วลงมติตั้งคณะกรรมการใหม่ โดยใช้คณะกรรมการชุดเดิม การประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑ วันพุธที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ จึงถือเป็นโมฆะ

ครั้งที่ ๑ วันพุธที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๑

พิจารณาศึกษาปัญหาการค้าปศุสัตว์ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเรื่องปศุสัตว์ มาตรการควบคุมราคา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้าปศุสัตว์

ครั้งที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๑

พิจารณาศึกษาปัญหาปุ๋ยข้อมูลพื้นฐานเรื่องปุ๋ย มาตรการควบคุมราคาปุ๋ยและแนวทางการแก้ไข
ปัญหาราคาปุ๋ยแพง

ครั้งที่ ๓ วันพุธที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑

๑) พิจารณาศึกษาปัญหาราคาปุ๋ย

ครั้งที่ ๔ วันพุธที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑

๑) พิจารณาศึกษาปัญหาปุ๋ยในส่วนที่เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาราคาปุ๋ยแพง ข้อมูลปริมาณและ
ราคาการนำเข้า ส่งออก จำหน่าย สถานที่จัดเก็บ และแนวทางการแก้ไขที่ภาครัฐควรดำเนินการ

๒) พิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ จำนวน ๓ คณะ คือ

- คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างราคาจำหน่ายปุ๋ย
- คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปุ๋ย
- คณะอนุกรรมการพิจารณาการลดต้นทุนและการเสนอทางเลือก

๓) พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาราคาปุ๋ย (เพิ่มเติม)

ครั้งที่ ๕ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๑

๑) พิจารณาศึกษาปัญหาปุ๋ยในส่วนที่เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาราคาปุ๋ยแพง ข้อมูลปริมาณและ
ราคาการนำเข้า ส่งออก จำหน่าย สถานที่จัดเก็บ และแนวทางการแก้ไขที่ภาครัฐควรดำเนินการ

๒) พิจารณาเรื่อง บริษัท ไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด (มหาชน) เชิญเยี่ยมชมกิจการของบริษัทฯ
ณ โรงงานพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ครั้งที่ ๖ วันพุธที่ ๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๑

๑) พิจารณาศึกษาปัญหาปุ๋ยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้ใช้ปุ๋ยในสถานการณ์ปัญหาราคา
ปุ๋ยแพง และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ต้องการให้ภาครัฐดำเนินการ

๒) พิจารณาเรื่อง บริษัท ไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด (มหาชน) เชิญเยี่ยมชมกิจการของบริษัทฯ
ณ โรงงานพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๓) พิจารณาแต่งตั้งเปลี่ยนแปลงตำแหน่งในคณะอนุกรรมการฯ จำนวน ๒ คณะ

ครั้งที่ ๗ วันพฤหัสบดีที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑

- ๑) พิจารณาศึกษาปัญหาปุ๋ยในส่วนที่เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา ราคา ข้อมูลปริมาณ ราคาการนำเข้า ส่งออก มาตรการและแนวทางการแก้ไข
- ๒) พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ (เพิ่มเติม)

ครั้งที่ ๘ วันพุธที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๑

- ๑) พิจารณาศึกษาปัญหาปุ๋ยในส่วนที่เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาปุ๋ยแพง ข้อมูลปริมาณและราคาการนำเข้า ส่งออก จำหน่าย สถานที่จัดเก็บ และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ภาครัฐควรดำเนินการ
- ๒) พิจารณาเค้าโครงรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาปุ๋ยเพื่อนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร
- ๓) พิจารณาการเดินทางศึกษาดูงานของคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปุ๋ยในวันศุกร์ที่ ๑๘-วันเสาร์ที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๑ ณ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี
- ๔) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปุ๋ย

ครั้งที่ ๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๑

- ๑) พิจารณาศึกษาปัญหาปุ๋ยเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาปุ๋ยแพง ข้อมูลปริมาณและราคาการนำเข้า ส่งออก จำหน่าย สถานที่จัดเก็บและมาตรการแก้ไขปัญหาที่ภาครัฐควรดำเนินการ
- ๒) พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับปุ๋ยที่คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ
- ๓) พิจารณาเค้าโครงรายงานการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญฯ
- ๔) พิจารณาการสร้างโรงงานการผลิตปุ๋ยในประเทศ และการศึกษาดูงานผลิตปุ๋ยในต่างประเทศ

ครั้งที่ ๑๐ วันพุธที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๑

- ๑) พิจารณาศึกษาปัญหาปุ๋ยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพักใช้ใบอนุญาตผลิตและจำหน่ายปุ๋ยเคมีตามพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘
- ๒) พิจารณาการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาปุ๋ยร่วมกับคณะอนุกรรมการโครงสร้างการผลิตในวันศุกร์ที่ ๒๕ - วันเสาร์ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๑ ณ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี

ครั้งที่ ๑๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๑

พิจารณาศึกษาข้อมูลแหล่งแร่ ของประเทศไทยที่สามารถนำมาใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตปุ๋ย และสาเหตุการหยุดดำเนินการของโรงงานปุ๋ยแห่งชาติในอดีต รวมทั้งการศึกษานโยบายความเป็นไปได้ในการ จัดตั้งโรงงานปุ๋ยแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑๒ วันพุธที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑

พิจารณาแผนการดำเนินงานของกรมวิชาการเกษตรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ อย่างมี ประสิทธิภาพ

ครั้งที่ ๑๓ วันพฤหัสบดีที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑

พิจารณากระบวนการ การดูแลและช่วยเหลือส่งเสริมเกษตรกร เกี่ยวกับพืชเศรษฐกิจของไทย (ข้าว อ้อย ปาล์ม น้ำมัน มันสำปะหลัง และยางพารา) รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหา

ครั้งที่ ๑๔ วันพุธที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑

พิจารณาความคืบหน้าการดำเนินงาน โครงการจำหน่ายปุ๋ยราคาถูกให้แก่เกษตรกรและมาตรการ ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการเร่งด่วนเรื่องปุ๋ยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับอนุมัติ

ครั้งที่ ๑๕ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑

๑) พิจารณาศึกษานโยบายความเป็นไปได้ในการจัดตั้งโรงงานปุ๋ยแห่งชาติ ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดตั้ง รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับการจัดตั้งโรงงาน

๒) พิจารณาการเดินทางศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปุ๋ยร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปุ๋ยวันศุกร์ที่ ๑๖ และวันเสาร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ณ จังหวัดเชียงใหม่

ครั้งที่ ๑๖ วันพุธที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑

๑) พิจารณาหลักเกณฑ์ การกำหนดราคาปุ๋ย รวมทั้งกระบวนการในการดำเนินงาน การคำนวณ ต้นทุน มาตรการควบคุมราคา และแนวทางแก้ไขปัญหาคักตุนปุ๋ย

๒) พิจารณาการเดินทางศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปุ๋ย ร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างราคาปุ๋ย ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ – วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ณ จังหวัดลพบุรี

ครั้งที่ ๑๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑

พิจารณาบทบาทของกระทรวงการต่างประเทศในการเจรจาขอซื้อปุ๋ยเคมีกับประเทศอินโดนีเซียแบบ รัฐต่อรัฐ

ครั้งที่ ๑๘ วันพุธที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑

๑) พิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดต้นทุนราคาปุ๋ย และราคาควบคุมในปี ๒๕๕๑ รวมทั้งนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาปุ๋ยแพงของกระทรวงพาณิชย์

๒)หารือเกี่ยวกับการเดินทางไปศึกษาดูงานด้านปุ๋ย ณ ประเทศรัสเซีย และยูเครน ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาาราคาปุ๋ย

ครั้งที่ ๑๙ วันพุธที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑

๑) พิจารณาความคืบหน้าการดำเนินการ การสำรวจ การประเมิน และงบประมาณเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงงานปุ๋ยอินทรีย์ของประเทศ

๒) พิจารณาการจัดโครงการเสวนาทางวิชาการ เรื่อง “รู้จริง ดิน ปุ๋ย ฟิช” ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาาราคาปุ๋ยร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ครั้งที่ ๒๐ วันพฤหัสบดีที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

๑) พิจารณาความคืบหน้าการดำเนินการ การสำรวจ การประเมิน และงบประมาณเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงงานปุ๋ยอินทรีย์ของประเทศ

๒) พิจารณาการจัดโครงการเสวนาทางวิชาการเรื่อง “รู้จริง ดิน ปุ๋ย ฟิช” ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาาราคาปุ๋ย

ครั้งที่ ๒๑ วันพุธที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๑

๑) พิจารณาขอความร่วมมือในการดำเนินการถ่ายทอดสดการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสวนาเรื่อง “รู้จริง ดิน ปุ๋ย ฟิช” ของคณะกรรมการวิสามัญฯ

๒) พิจารณาข้อมูลในส่วนที่คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ขอความร่วมมือให้กรมศุลกากรและกรมการค้าภายในจัดส่งให้แก่ข้อมูลที่ได้รับยังไม่ตรงกับข้อมูลเรื่องที่ขอ และบางรายการยังมีข้อมูลไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่คณะกรรมการฯ ต้องการ

๓) พิจารณาการดำเนินงานและความคืบหน้าโครงการปุ๋ยลดราคา

ครั้งที่ ๒๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๑

- ๑) พิจารณาสรุปผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการทุกคณะ
- ๒) พิจารณาการเดินทางศึกษาดูงาน ณ ประเทศรัสเซีย-ยูเครน

ครั้งที่ ๒๓ วันพุธที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑

- ๑) พิจารณาร่างรายงานการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปู้ย
- ๒) พิจารณาการเดินทางศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปู้ยร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปู้ย ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๑ - วันศุกร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ณ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุดรธานี

ครั้งที่ ๒๔ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑

- ๑) พิจารณานโยบายและมาตรการในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการเร่งด่วนเรื่องปู้ยและการดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณ ๓๐๐ ล้านบาทที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการพิจารณาอนุมัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๑
- ๒) พิจารณาการเดินทางศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปู้ย วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ณ จังหวัดสุพรรณบุรี

ครั้งที่ ๒๕ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑

พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาข้อเท็จจริงการทำเหมืองแร่โปแตสเซียมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งที่ ๒๖ วันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑

- ๑) พิจารณาร่างรายงานการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปู้ย
- ๒) พิจารณาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสวนาเรื่อง “รู้จริง ดิน ปู้ย พืช” โดยคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปู้ย สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๓) พิจารณาการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์เกษตรธรรมชาติวิเศษ มูลนิธิบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ด้วยกิจกรรมทางศาสนา เลขที่ ๕๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลชำผักแพว อำเภอแก่นคอญ จังหวัดสระบุรี และศึกษาดูงานการผลิตและการใช้เกษตรอินทรีย์ในประเทศไทยของอาจารย์สมหมาย หนูแดง ณ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ในวันศุกร์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๑

ครั้งที่ ๒๗ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

พิจารณาแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับปฎิ

ครั้งที่ ๒๘ วันพฤหัสบดีที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๑

๑) พิจารณาความคืบหน้าเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการจัดตั้งโรงงานปฎิอินทรีย์ การส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและงบประมาณในการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตรและสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

๒) พิจารณาปัญหาอุปสรรคในการจัดตั้งโรงงานปฎิอินทรีย์ชุมชน และการจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๐-๑๕๕๑ เพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิตและจัดตั้งโรงงานปฎิอินทรีย์ชุมชนของสำนักงานงบประมาณ

๓) พิจารณาข้อมูลผลการตรวจสอบปริมาณปฎิ และสต็อกปฎิล่าสุดของกรมการค้าภายใน มาตรการตรึงราคาและแนวทางแก้ไขปัญหาราคापฎิแพงของกระทรวงพาณิชย์

ครั้งที่ ๒๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑

พิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาราคापฎิ

ครั้งที่ ๓๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๑

พิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาราคापฎิ

๑.๔.๒ ผลงานด้านรายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ (จำนวน ๓ คณะ)

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาราคापฎิ สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาราคापฎิ จำนวน ๓ คณะ และคณะอนุกรรมการได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ จำนวน ๓ คณะ ดังนี้

๑. รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างราคาจำหน่ายปฎิ
๒. รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างการผลิตปฎิ
๓. รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการพิจารณาการลดต้นทุนและเสนอ

ทางเลือก

๑.๔.๓ ผลงานด้านการเดินทางศึกษาข้อเท็จจริงในพื้นที่

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาราคापฎิ สภาผู้แทนราษฎร มีผลงานด้านการเดินทางศึกษาข้อเท็จจริงในพื้นที่ ระหว่างวันศุกร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๑ – วันเสาร์ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๖ ครั้ง ดังนี้

(๑) ศึกษาดูงานด้านโครงสร้างราคาจำหน่ายปุ๋ย ณ จังหวัดกระบี่ ในระหว่างวันศุกร์ที่ ๔ เมษายน และวันเสาร์ที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๑ โดยเชิญหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเข้าร่วมประชุม ดังนี้

- ๑) สหกรณ์นิคมอ่าวลึก จำกัด
- ๒) โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มของชุมนุมสหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมันกระบี่ จำกัด
- ๓) สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดกระบี่
- ๔) กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง
- ๕) ที่ว่าการจังหวัดกระบี่
- ๖) สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่
- ๗) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกระบี่

(๒) ศึกษาดูงานด้านโครงสร้างการผลิตปุ๋ย ณ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี ในระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๕ และวันเสาร์ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๑ โดยเชิญหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเข้าร่วมประชุม ดังนี้

- ๑) โรงงาน บริษัทไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ
- ๒) โรงงานผลิตปุ๋ยมห่วงศ์การเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี
- ๓) โรงงานปุ๋ยอินทรีย์เกษตรไทย จังหวัดกาญจนบุรี
- ๔) โรงงานบริษัทโซนิคเคมี จังหวัดกาญจนบุรี
- ๕) ห้างหุ้นส่วนจำกัด กาญจนบุรีอิมรชัย จังหวัดกาญจนบุรี
- ๖) สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี
- ๗) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาญจนบุรี
- ๘) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกาญจนบุรี
- ๙) ที่ว่าการอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

(๓) ศึกษาดูงานด้านโครงสร้างการผลิตปุ๋ย ณ จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างวันศุกร์ที่ ๑๖ และวันเสาร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ โดยเชิญหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเข้าร่วมประชุม ดังนี้

- ๑) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
- ๒) โรงงานปุ๋ยอินทรีย์ฟอสเฟด
- ๓) ที่ว่าการอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
- ๔) บริษัทเชียงใหม่ฮิวโมสท์ จำกัด
- ๕) บริษัทพาราไดส์ ฟรุตส์ อินดัสเตรียล จำกัด
- ๖) สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่
- ๗) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่

- ๘) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่
- ๙) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

(๔) ศึกษาดูงานด้านโครงสร้างราคาจำหน่ายปุ๋ย ณ จังหวัดลพบุรี ในระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ และวันศุกร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑โดยเชิญ หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเข้าร่วมประชุม ดังนี้

- ๑) กลุ่มเกษตรกรชาวนา ตำบลโคกกระเทียม อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- ๒) กลุ่มเกษตรกรชาวไร่ข้าวโพดและทานตะวัน ตำบลโคกคูม อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- ๓) กลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อยและผู้ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอพัฒนานิคมจังหวัดลพบุรี
- ๔) กลุ่มเกษตรกรชาวสวนแก้วมังกรชลสิทธิ์
- ๕) บริษัทปุ๋ยอินทรีย์ ชีวภาพลพบุรี จำกัด
- ๖) กลุ่มเกษตรกรทำนา ตำบลท้ายตลาด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

(๕) ศึกษาดูงานด้านโครงสร้างการผลิตปุ๋ย ณ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุดรธานี ในระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๓ - วันศุกร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑โดยเชิญ หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเข้าร่วมประชุม ดังนี้

- ๑) ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น
- ๒) โรงงานผลิตปุ๋ย บจก. ไฉยังอุตสาหกรรม
- ๓) บริษัทขอนแก่นไทยโอโกรัสเจอร์ จำกัด
- ๔) บริษัทขอนแก่น แอลกอฮอล์ จำกัด
- ๕) ศาลากลางจังหวัดอุดรธานี
- ๖) โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพของกระทรวงวิทยาศาสตร์
- ๗) โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ บริษัท โนนตาล จำกัด
- ๘) โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์เจริญศรี การเกษตร จำกัด
- ๙) สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น
- ๑๐) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น
- ๑๑) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น
- ๑๒) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดขอนแก่น
- ๑๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี
- ๑๔) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี
- ๑๕) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี
- ๑๖) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุดรธานี

(๖) ศึกษางานด้านกระบวนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ในวันที่เสาร์ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑
ณ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเชิญหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเข้าร่วมประชุม ดังนี้

- ๑) ที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ๒) สำนักงานเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี
- ๓) สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี
- ๔) กลุ่มสำนักตะค่าพัฒนา

๑.๕ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาาราคาปุ๋ย ได้พิจารณาศึกษา โดยเชิญหน่วยงานภาครัฐ
ภาคเอกชน และภาครัฐวิสาหกิจเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ดังนี้

๑.๕.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(๑) นายสมศักดิ์	ปรีศนันท์กุล	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
(๒) นายจรัสธาดา	กรรณสูต	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(๓) นายบุคล	ลิ้มแหลมทอง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(๔) นายพินิจ	กอสรีพร	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(๕) นายพลเวท	ทำวมหาวงษ์	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
(๖) นายชำนาญ	พงษ์ศรี	นักวิชาการประมง ๘
(๗) นายอภิชาติ	ผลเกิด	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๘) นายพีระพันธ์	คอตอง	นักวิชาการสัตวบาล ๗ ว
(๙) นายพงศ์ไทย	ไทโยธิน	เศรษฐกร ๖ ว
(๑๐) นายอมรชัย	สมพัฒน์เลิศเจริญ	นักวิชาการประมง ๕

กรมวิชาการเกษตร

(๑) นางสาวเมทนี	สุคนธ์รักษ์	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
(๒) นายจิรากร	โกศชัยเสวี	รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
(๓) นางพรรณพิมล	ธัญญานูวัฒน์	รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
(๔) นายวิชา	ธิตีประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักควบคุมพืชและ วัสดุการเกษตร
(๕) นางมณฑนา	มิลน์	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนา ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร
(๖) นางสาวโสภิตา	เห-มาคม	เลขาธิการกรมวิชาการเกษตร

(๗) นายสุวิทย์	ชัยเกียรติยศ	ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ
(๘) นายศักดิ์เกษม	สุนทรภักดิ์	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๙) นางอภิญญา	รุจิธารณวงศ์	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๑๐) นางศรีสมร	พิทักษ์	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๑๑) นางประภาศรี	จงประดิษฐ์นันท์	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๑๒) นายพรพรหม	ชัยฤทธิไชย	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๗
(๑๓) นายโสภณ	แก้วจรูญ	นิติกร ๔
(๑๔) นายสมปอง	หมั่นแจ้ง	นักวิชาการเกษตร ๗ ว

กรมพัฒนาที่ดิน

(๑) นายบัณฑิต	ตันศิริ	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
(๒) นายฉลอง	เทพวิทักษ์กิจ	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
(๓) นางสาวฉวีวรรณ	เหลือวงวิโรจน์	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๔) นายบุญส่ง	ชื่นตา	เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร ๗
(๕) นางลักขมีย์	เมตต์ปราณี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๕
(๖) นายเชษฐา	จันทร์เปลง	บุคลากร ๕
(๗) นางสาวพิไล	ภาณุมาศมณฑล	เศรษฐกร ๘

กรมส่งเสริมการเกษตร

(๑) นายทรงศักดิ์	วงศ์ภูมิวัฒน์	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
(๒) นายโอฬาร	พิทักษ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
(๓) นายกมล	เกษมสุข	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
(๔) นายเสริมพงศ์	ธวัชสิน	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและบริการ พัฒนาคุณภาพสินค้า
(๕) นายสุนทรธ	เกตุเจริญ	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๖) นายสุพจน์	ชัยวิมล	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๗) นายศักดิ์ศิลป์	โชติสกุล	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๘) นายวิเศษศักดิ์	ศรีสุริยะธาดา	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๙) นางวาริ	เจริญผล	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๑๐) นายไกววัล	กล้าแข็ง	นักวิชาการเกษตร ๗ ว

(๑๑) นายกุลดิลก	แก้วประพาพ	นักวิชาการเกษตร ๗ ว
(๑๒) นางสาวจิตรา	โศคโผน	นักวิชาการเกษตร ๕
(๑๓) นายสุรเชษฐ	มันรานนท์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ๗ ว
(๑๔) นายดาเรศร์	กิตติโยภาส	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมวิศวกรรม
๑๕) นายสุพจน์	ย้ายตั้ง	วิศวกรการเกษตร ๕

กรมการข้าว

(๑) นายวิทยา	ฉายสุวรรณ	รองอธิบดีกรมการข้าว
(๒) นางสุกัญญา	กองเงิน	นักวิชาการเกษตร ๘ ว
(๓) นายกู้เกียรติ	สร้อยทอง	นักวิชาการเกษตร ๘ ว

๑.๕.๒ กระทรวงพาณิชย์

นายมีขวัญ	แสงสุวรรณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
-----------	-----------	------------------------------

กรมการค้าภายใน

(๑) นายขรรจง	พวงราช	อธิบดีกรมการค้าภายใน
(๒) นางวัชรีย์	วิมุกตายน	รองอธิบดีกรมการค้าภายใน
(๓) นางผุสดี	กำปันทอง	ผู้อำนวยการสำนักจัดระบบราคา
(๔) นางสาวอรสา	ชูพัฒนากิจ	นักวิชาการการพาณิชย์ ๘ ว
(๕) นางมณฑนา	สมุทวงศ์วิริยะ	นักวิชาการพาณิชย์ ๘ ว
(๖) นายมงคล	เลิศภิรมย์ลักษณ์	นักวิชาการการพาณิชย์ ๖ ว
(๗) นางสาวจิรสุดา	ขุนเณร	นักวิชาการการพาณิชย์ ๔

กรมการค้าต่างประเทศ

(๑) นางอภิรดี	ตันตราภรณ์	อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ
(๒) นางสาวนารีรัตน์	จงสังจา	นักวิชาการพาณิชย์ ๘ ว
(๓) นายคณัยวิชญ์	ไยใหม่	นักวิชาการพาณิชย์ ๗ ว
(๔) นางมีนา	เสตดาภิรมย์	นักวิชาการพาณิชย์ ๗ ว

๑.๕.๓ กระทรวงอุตสาหกรรม

กรมโรงงานอุตสาหกรรม

(๑) นายขงยุทธ	ทองสุข	รองอธิบดีกรมโรงงาน อุตสาหกรรม
(๒) นายมณฑป	วัลยะเพ็ชร	รองอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่
(๓) นายพินิจ	กลิ่นแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักฯ ๓
(๔) นายปิยะ	กิ่งแก้ว	วิศวกรเหมืองแร่ ๗ ว
(๕) นายวัฒนา	เทวาหุติ	ผู้อำนวยการสำนักงานโรงงาน อุตสาหกรรมไลน์สาขา ๓

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

(๑) นายอรรถกา	บริมเบิล	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม
(๒) นายศักดิ์ชัย	สิน โสมนัส	นักวิชาการอุตสาหกรรม ๖ ว
(๓) นางเพ็ญวิภา	ไตรศิริพานิช	นักวิชาการอุตสาหกรรม ๘ ว

๑.๕.๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรธรณี

(๑) นายทศพร	นุชนงค์	ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรแร่
(๒) นายพิทักษ์	รัตนจารุรักษ์	ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์และ จัดการทรัพยากรธรณี
(๓) นางเพชรเสียง	ทรัพย์ทวีวัง	นักวิชาการ ๘ ว

๑.๕.๕ กระทรวงการต่างประเทศ

(๑) นายอนุสนธ์	ชินวรรโณ	อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก
(๒) นางอุรีรัชต์	รัตนพฤกษ์	ผู้อำนวยการเอเชียตะวันออก ๑

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๑) นายพรชัย	ฐิระเวช	ผู้อำนวยการส่วนนโยบายการคลัง
และงบประมาณ
(๒) นางสาวสุภัค	ไชยวรรณ	เศรษฐกร ๘ ๖
(๓) นางสาวมาฆวรรณ	หมื่นเจริญ	เศรษฐกร

๑.๕.๑๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) พล.ต.ต. วัฒนา	ศักดิ์ศรี	รอง ผบช.กฎหมายและสอบสวน
(๒) พล.ต.ต. คำรณวิทย์	ชูประจักษ์	รองผู้บัญชาการภาค ๑
(๓) พล.ต.ต. ประจิม	ลิ้มสุวรรณ	รองผู้บัญชาการภาค ๗
(๔) พ.ต.ท. ประวัติ	ณ พัทลุง	พนักงานสอบสวน (สบ.๒)
(๕) พ.ต.ท. ประสิทธิ์ชัย	เอกอรุ	พนักงานสอบสวน (สบ.๒)
(๖) พ.ต.ท. สุรินทร์	สว่างแสง	รองผู้กำกับการกองคดีตำรวจ
(๗) พ.ต.ท. วิญญู	เทียมราช	พนักงานสอบสวน (สบ.๓)

๑.๕.๑๓ สถานีตำรวจภูธร ๗ แห่ง

(๑) สถานีตำรวจภูธรพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	พันตำรวจโท พินา	รุจินาม
(๒) สถานีตำรวจภูธรท่าเรือ จังหวัดกาญจนบุรี	พันตำรวจโท ประสิทธิ์ชัย	เอกอรุ
(๓) สถานีตำรวจภูธรบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี	พันตำรวจเอก กฤษณะ	คุณากร
	ร้อยตำรวจโท พนมวรรณ	มาตราช
(๔) สถานีตำรวจภูธรดอนตูม จังหวัดนครปฐม	พันตำรวจโท อำพันธ์	ชุมกลด
	พันตำรวจโท ประวัติ	ณ พัทลุง

(๕) สถานีตำรวจภูธรหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

พันตำรวจเอก ปัญญา วิเศษพานิชกิจ

(๖) สถานีตำรวจภูธรข้างใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พันตำรวจโท บัญชา ดิทยานนท์

(๗) สถานีตำรวจภูธรสามโคก จังหวัดปทุมธานี

พันตำรวจโท ไชยันต์ ดาวเรือง

๑.๕.๑๔ สมาคมชาวสวนปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งประเทศไทย

(๑) นายทวี ศรีสุคนธ์ นายกสมาคม

(๒) มิสเตอร์จิ่ง แซ่เหลี่ยว ที่ปรึกษาสมาคม

๑.๕.๑๕ สมาคมยางพาราไทย

นางสาวปิยะภรณ์ แซ่ลิ้ม ผู้จัดการสมาคม

๑.๕.๑๖ สมาคมคนไทยธุรกิจเกษตร

(๑) นายสมพงษ์ จินานนท์ นายกสมาคม

(๒) นายปราโมทย์ ติรไพรวงศ์ กรรมการบริหารสมาคม

(๓) นายจตุพร ทองอินตา กรรมการบริหารสมาคม

๑.๕.๑๗ สมาคมการค้าผู้ผลิตปุ๋ยไทย

(๑) นางสาวอภัสรี อุเทศธำรง นายกสมาคม

(๒) นายไพฑูรย์ ดิโลกวิชัย เลขานุการสมาคม

(๓) นายเชษฐ ดันสกุล ที่ปรึกษาสมาคม

(๔) นายไพศาล เรื่องแสงนพรัตน์า ที่ปรึกษาสมาคม

(๕) นายรุ่งนรินทร์ เรื่องแสงนพรัตน์า ที่ปรึกษาสมาคม

๑.๕.๑๘ สมาคมชวนาไทย

(๑) นายประสิทธิ์	บุญเฉย	นายกสมาคม
(๒) นายประลอง	ภิรมย์อยู่	กรรมการ

๑.๕.๑๙ ศูนย์ข้าวชุมชนระดับประเทศ

(๑) นายวิชัย	อ่อนคำ	นายกสมาคม
(๒) นายสงเคราะห์	ชูแดง	กรรมการ

๑.๕.๒๐ สมาคมการจำป๋วยและธุรกิจการเกษตรไทย

(๑) นายเปล่งศักดิ์	ประกาศเกสัช	นายกสมาคม
(๒) นายพงษ์โรจน์	รัตนภักดีกุล	อุปนายกสมาคม
(๓) นายชिरศักดิ์	อรรจนานนท์	กรรมการสมาคม
(๔) ดร.ดุสิต	จิตตนนท์	กรรมการสมาคม
(๕) นายวิรพล	นิยมไทย	กรรมการสมาคม
(๖) นายบุญ	สกุลยง	ที่ปรึกษาสมาคม
(๗) นายแสงคง	สิงหะวาระ	ที่ปรึกษาสมาคม
(๘) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อำนาจ สุวรรณฤทธิ์		ที่ปรึกษาสมาคม

๑.๕.๒๑ บริษัท ไอ ซี พี เฟอทิไลเซอร์ จำกัด

(๑) นายสุรศักดิ์	สุวรรณภณี	กรรมการผู้จัดการ
(๒) นายโสภณ	เศรษฐพรรค	ผู้จัดการทั่วไป

๑.๕.๒๒ บริษัท เอเวอร์โกรว์ ปุ๋ย จำกัด

(๑) นายขวัญชัย	กิตติศรีไสว	กรรมการผู้จัดการ
(๒) ดร.ประเสริฐ	สุดใหม่	ที่ปรึกษาบริษัท
(๓) นายพีระศักดิ์	วังโสม	หัวหน้าฝ่ายขาย

๑.๕.๒๓ บริษัทเจียไต่ จำกัด

(๑) นายมนู	เจียรวนนท์	ประธานคณะผู้บริหาร
(๒) นายเทพวิทย์	เดิวสุรัตน์กุล	รองกรรมการผู้จัดการบริหาร
(๓) นายธีรศักดิ์	ชินพงสานนท์	ผู้จัดการทั่วไป

๑.๕.๒๔ บริษัท ไทยเซลล์ทรีเคมี จำกัด (มหาชน)

(๑) นายไพบุลย์	รัตนาพรชัย	กรรมการรองผู้จัดการใหญ่
(๒) มิสเตอร์ เกบุญ	สกุลยา	ผู้ช่วยกรรมการ
(๓) นางวิภา	วิชาผลไชยกุล	ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี
(๔) นายเปล่งศักดิ์	ประกาศเกสัช	ที่ปรึกษาอาวุโส

๑.๕.๒๕ บริษัท โรจนักสติกเฟอर्टไลเซอร์ จำกัด

นายไพฑูรย์	ติโลกวิชัย	ผู้จัดการบริษัท
------------	------------	-----------------

๑.๕.๒๖ บริษัท สินธุ์สุวรรณเคมีคัล จำกัด

(๑) นางสาวสุภิญญา	เกิดสวัสดิ์	ผู้จัดการฝ่ายการตลาด
(๒) ศ.ดร.สรสิทธิ์	วัชรโรทยาน	ที่ปรึกษาคณะกรรมวิธีการฯ

๑.๕.๒๗ บริษัทเอเชีย แปซิฟิค โปแทช คอร์ปอเรชั่น จำกัด

(๑) นายวิสุทธิ์	จิราธิยุต	ผู้จัดการใหญ่
(๒) นายวรวุฒิ	หิรัญยไพศาลสกุล	รองผู้จัดการใหญ่

๑.๖ ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการค้าปุ๋ย จำนวน ๘ คน มีรายนาม ดังต่อไปนี้

๑. นางสาวชนากัทธ	ช่างทอง	วิทยากร ๖
๒. นางสาวสิริกร	เทียนศรี	วิทยากร ๖
๓. นางทรงสวรรค์	ธาราทรัพย์	วิทยากร ๕
๔. นางสาวนพสร	บัวแดง	วิทยากร ๕
๕. นางสาวดวงดา	แก้วเกิดเพชร	เจ้าพนักงานธุรการ ๖
๖. นางสาวศิริรัตน์	วัฒนากสิกรรม	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๓
๗. นางวิภาณี	สมประสงค์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒
๘. นางสาวศศิธร	ไโลวรรณ	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒

๑.๗ สถานการณ์การใช้ปุ๋ยเคมีในพืชเศรษฐกิจหลัก

ประเทศไทยมีเนื้อที่ประมาณ ๓๒๑ ล้านไร่ (เนื้อที่ป่า ๑๐๔.๗ ไร่ เนื้อที่ถือครอง ๑๓๐ ล้านไร่) มีเนื้อที่ถือครองที่ทำการเกษตร ๑๑๘.๕๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑ ของเนื้อที่ทั้งประเทศ เนื้อที่ถือครองส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕๘ ล้านไร่ รองลงมาคือภาคเหนือ ๒๘ ล้านไร่ ภาคกลาง ๒๖ ล้านไร่ และภาคใต้ ๑๕ ล้านไร่ มีประชากรที่อยู่ในครอบครัวเกษตรประมาณ ๕.๘ ล้านครัวเรือน ซึ่งเป็นภารกิจของรัฐและเกษตรกรที่จะต้องดูแลรักษาพื้นที่ดังกล่าวให้สามารถสร้างผลผลิตทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๖๘.๕๓ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๕๗.๗๕ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมดที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ คือมีปริมาณอินทรีย์วัตถุน้อยกว่าร้อยละ ๑.๕ ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น การใช้ปุ๋ยแบบผสมผสานระหว่างปุ๋ยเคมี ร่วมกับการปรับปรุงบำรุงดินที่เหมาะสมด้วยปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ เป็นวิธีที่สำคัญและดีที่สุดที่จะช่วยเพิ่มรายได้ ยกกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรและสร้างความยั่งยืนให้กับภาคการเกษตรของประเทศต่อไป

ตารางที่ ๑ การใช้ที่ดินของประเทศไทยเป็นรายภาค พ.ศ. ๒๕๔๘

ภาค	เนื้อที่ทั้งหมด (ล้านไร่)	เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร		ที่ทำการเกษตร	
		ล้านไร่	ร้อยละ	ล้านไร่	ร้อยละ
เหนือ	๑๐๖.๐๓	๒๗.๕๐	๒๕.๕๔*	๒๖.๓๕	๒๔.๘๕*
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๐๕.๕๓	๕๗.๗๕	๕๔.๗๒*	๕๔.๕๘	๕๑.๗๒*
กลาง	๖๔.๕๔	๒๕.๘๘	๓๙.๘๕*	๒๔.๘๕	๓๘.๒๗*
ใต้	๔๔.๒๐	๑๕.๑๔	๔๓.๓๒*	๑๘.๓๑	๔๑.๔๒*
รวมทั้งประเทศ	๓๒๐.๗๐	๑๓๐.๒๘	๔๐.๖๒**	๑๒๔.๑๓	๓๘.๗๑**

ที่มา: สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปีเพาะปลูก ๒๕๔๘/๒๕๔๙ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

* ร้อยละของเนื้อที่ทั้งหมดในแต่ละภาค ** ร้อยละของเนื้อที่ทั้งหมดของประเทศ

ดินจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการทำการเกษตรที่ยั่งยืน และการเพิ่มผลผลิตพืช จำเป็นต้องคำนึงถึงความอุดมสมบูรณ์ของดิน อันเนื่องมาจากสภาพปัญหาของดิน เช่น พื้นที่มีการชะล้างพังทลายของดิน ๕๖ ล้านไร่ ดินที่มีปัญหาต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๘๒ ล้านไร่ (ดินเค็ม ดินทราย ดินเปรี้ยว ดินพุดินดิน และดินบนพื้นที่ภูเขา) (ตารางที่ ๒) และการสูญเสียธาตุอาหารไปกับผลผลิตพืช (ตารางที่ ๓) เมื่อพิจารณาปริมาณธาตุอาหารรวมที่ติดไปกับผลผลิตของพืชหลัก ๕ ชนิด คือ ข้าวโพด ข้าว มันสำปะหลัง สับปะรด และอ้อย โดยคิดเป็น ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑-๐-๐) ปุ๋ยทวีปเปิลซูเปอร์ฟอสเฟต (๐-๔๖-๐) และปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) รวม ๓.๓๓ ล้านตัน ซึ่งใกล้เคียงกับปริมาณปุ๋ยเคมีที่นำเข้ามาในช่วง

ปี ๒๕๔๕-๒๕๔๘ คือประมาณ ๓.๕๖ ล้าน ดังนั้นจำเป็นต้องมีการจัดการดิน ปุ๋ย และพืชให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา โดยให้ธาตุอาหารพืชในระบบการผลิตพืชด้วยปุ๋ยเคมี เพราะปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพมีปริมาณไม่เพียงพอ ที่จะชดเชยและเพิ่มระดับความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพื่อให้ดินมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตพืชสูงมากขึ้น

ตารางที่ ๒ สภาพดินที่เป็นปัญหาของประเทศไทยเป็นรายภาค พ.ศ. ๒๕๔๘ (คิดเป็น ร้อยละของพื้นที่)

สภาพปัญหา	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้
๑.การชะล้างพังทลายของดิน	๔๓.๗	๔๓.๗	๒๐.๘	๕.๓
๒. ดินขาดอินทรีย์วัตถุ	๗.๓	๕๒.๒	๗.๕	๑.๓
๓. ดินที่มีปัญหาต่อการใช้ประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรม	๖๖.๔	๔๖.๓	๒๕.๖	๒๐.๑
๓.๑ ดินเค็ม	-	๑๑.๕	๑.๖	๒.๓
๓.๒ ดินทราย	๐.๖	๑๔.๑	๑.๗	๐.๘
๓.๓ ดินเปรี้ยวจัด	-	-	๕.๒	๐.๑
๓.๔ ดินอินทรีย์ (พรุ)	-	-	๐.๐๓	๐.๕
๓.๕ ดินตื้น	๑๕.๕	๑๗.๕	๕.๒	๔.๓
๓.๖ ดินบนพื้นที่สูง	๕๔.๐	๑๒.๑	๑๕.๔	๑๔.๖

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๔๘

ตารางที่ ๓ ปริมาณธาตุอาหารหลักโดยเฉลี่ย (ตัน/ปี) ที่คิดไปกับผลผลิตของพืช ที่เก็บเกี่ยวผลผลิต (ล้านตัน) ในระหว่าง๒๕๔๕-๒๕๕๐ เมื่อคิดเป็นน้ำหนัก (ตัน/ปี) ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑-๐-๐) ปุ๋ยทริเปิลซูเปอร์ฟอสเฟต (๐-๔๖-๐) และปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐)

ชนิดพืช	ผลผลิต	N	๒๑-๐-๐	P	๐-๔๖-๐	K	๐-๐-๖๐	รวม
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๒.๘๑	๔๓,๘๓๖	๒๐๘,๗๔๓	๘,๑๔๕	๔๐,๗๔๕	๑๐,๖๗๘	๒๑,๓๕๖	๒๗๐,๘๔๔
ข้าวนาปี	๑๕.๐๐	๒๘๕,๐๐๐	๑,๓๕๗,๑๔๓	๕๓,๒๐๐	๒๖๖,๐๐๐	๗๒,๒๐๐	๑๔๔,๔๐๐	๑,๗๖๗,๕๔๓
มันสำปะหลัง	๑๓.๔๕	๒๒,๕๓๓	๑๐๕,๒๐๕	๖,๗๔๕	๖๕,๗๕๘	๓๓,๗๒๕	๖๗,๔๕๐	๒๔๒,๔๕๓
สับปะรด	๖.๔๒	๕,๑๓๖	๒๕,๖๘๐	๖๔๒	๓,๒๑๐	๑๑,๕๕๖	๒๓,๑๑๒	๕๒,๐๐๒
อ้อย	๒๑.๑๒	๒๓,๒๓๒	๑๑๐,๖๒๕	๔,๒๒๔	๒๑,๑๒๐	๒๓,๒๓๒	๔๖,๔๖๔	๑๗๘,๒๑๓
รวม	๑๒๐.๕๘	๔๕๑,๒๖๐	๑,๘๑๑,๔๐๐	๘๘,๓๕๕	๓๕๖,๘๗๓	๒๓๒,๕๕๕	๓๐๒,๗๘๒	๒,๕๑๑,๐๕๕

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร ๒๕๔๘

สถานการณ์การใช้ปุ๋ยของประเทศไทย

ในปี ๒๕๔๖ พบว่าเกษตรกรจำนวน ๕.๕ ล้านครัวเรือน มีการใช้ปุ๋ย ร้อยละ ๕๐.๒ ไม่ใช้ปุ๋ย ร้อยละ ๔๙.๘ แบ่งเป็นใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเดียวร้อยละ ๕๖.๘ ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ ๓๐.๖ และใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างเดียว ร้อยละ ๒.๘ มีปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย ๔๑.๘ กก./ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๓๖ และ ๒๕๔๑ คือ ๓๓.๕ และ ๔๐.๓ กก./ไร่ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา พบว่าจำนวนผู้ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเดียวมีแนวโน้มลดลง ร้อยละ ๖.๕ (ตารางที่ ๔)

เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์การใช้ปุ๋ยในปี ๒๕๔๖ กับปี ๒๕๔๑ แล้ว พบว่าเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเดียวลดลง ร้อยละ ๖.๕ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างเดียวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๔.๕ และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘.๒ ในปี ๒๕๔๑ (ตารางที่ ๔) ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๓๖ ร้อยละ ๓๕.๐ และในปี ๒๕๔๖ มีการใช้เพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อย ร้อยละ ๖.๖ (ตารางที่ ๕)

ตารางที่ ๔ เปรียบเทียบสถานการณ์การใช้ปุ๋ย ปี ๒๕๔๖ กับปี ๒๕๔๑

รายการ	จำนวน (ราย)			ร้อยละ			%ของการเปลี่ยนแปลง	
	๒๕๓๖	๒๕๔๑	๒๕๔๖	๒๕๓๖	๒๕๔๑	๒๕๔๖	๒๕๔๑/๓๖	๒๕๔๖/๔๑
จำนวนผู้ถือครองที่ปลูกพืช จำแนกตามการใช้ปุ๋ย	๕,๕๑๖,๓๐๑	๕,๕๔๒,๕๓๔	๕,๕๘๒,๓๓๖	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๐.๕	๐.๗
ไม่ใช้ปุ๋ย	๘๔๕,๐๓๑	๔๗๔,๖๒๑	๕๔๕,๒๖๕	๑๕.๓	๘.๖	๙.๘	-๔๓.๘	๑๕.๗
ใช้ปุ๋ย	๔,๖๗๑,๒๗๐	๕,๐๖๗,๙๑๓	๕,๐๓๗,๐๖๗	๘๔.๗	๙๑.๔	๙๐.๒	๘.๕	-๐.๗
รายการ	จำนวน (ราย)			ร้อยละ			ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	
	๒๕๓๖	๒๕๔๑	๒๕๔๖	๒๕๓๖	๒๕๔๑	๒๕๔๖	๒๕๔๑/๓๖	๒๕๔๖/๔๑
ปุ๋ยเคมี	๒,๕๔๒.๐๒๐	๓,๓๕๑,๕๖๓	๓,๑๗๒,๔๕๒	๔๖.๑	๖๑.๒	๕๖.๘	๓๓.๔	-๖.๕
ปุ๋ยอินทรีย์	๑๗๔,๐๘๒	๑๐๐,๗๖๘	๑,๕๕๕,๖๔๖	๓.๒	๑.๘	๑๒.๘	-๔๒.๑	๕๔.๕
ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์	๑,๙๕๕,๑๖๘	๑,๕๗๕,๕๘๒	๑,๓๑๔,๕๗๕	๓๕.๔	๒๘.๔	๓๐.๖	-๑๕.๔	๘.๒

สำมะโนการเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๖, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

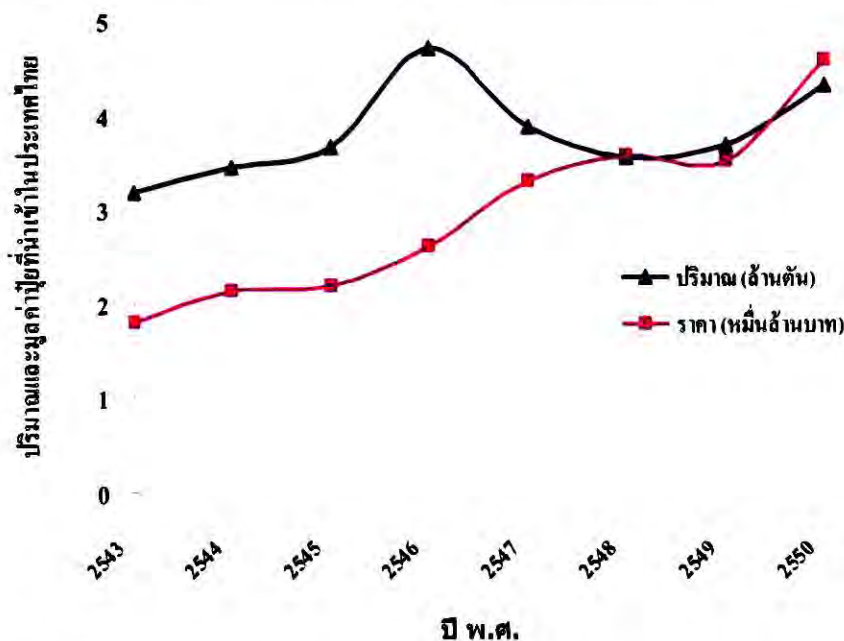
ตารางที่ ๕ เปรียบเทียบเนื้อที่เพาะปลูกที่ใช้ปุ๋ยเคมี (ไร่) และปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี

รายการ	จำนวน (ราย)			%ของการเปลี่ยนแปลง	
	๒๕๓๖	๒๕๔๑	๒๕๔๖	๒๕๔๑/๓๖	๒๕๔๖/๔๑
๑.เนื้อที่เพาะปลูกที่ใช้ปุ๋ยเคมี (ไร่)	๘๓,๒๗๖,๗๕๕	๕๔,๗๔๕,๖๐๑	๕๗,๒๘๓,๒๐๔	๖๕.๘	๑๐๕.๗
๒. ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ (๑,๐๐๐กก.) เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	๒,๘๒๕,๘๐๕	๓,๘๑๔,๕๓๕	๔,๐๖๖,๓๒๕	๑๓๕.๐	๑๐๖.๖
	๓๓.๕	๔๐.๓	๔๑.๘	๑๒๑.๕	๑๐๓.๗

สำมะโนการเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๖, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ความต้องการใช้ปุ๋ยในประเทศไทย

ปริมาณการใช้ปุ๋ยในปี ๒๕๕๐ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๔๘ ร้อยละ ๒๑.๒๘ หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๓.๖๖ ต่อปี ประเทศไทยมีการใช้ปุ๋ยเคมีประมาณปีละ ๔-๔.๕ ล้านตัน คาดว่าในปี ๒๕๕๕ ประเทศไทยมีความต้องการใช้ปุ๋ยในระดับไม่เกิน ๕ ล้านตัน (รูปที่ ๑ และตารางที่ ๖)

รูปที่ ๑ ปริมาณและมูลค่าของปุ๋ยเคมีที่ความต้องการใช้ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๔๓ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๕๐

ตารางที่ ๖ ความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีของโลกและของประเทศไทย

ปี	ความต้องการ ปุ๋ยเคมีของโลก (ล้านตันธาตุอาหาร)	การผลิตวัตถุดิบ				ความต้องการ ปุ๋ยเคมีในประเทศ (ล้านตัน)
		แอมโมเนีย (N) (ล้านตัน)	กรดฟอสฟอริก (P ₂ O ₅) (ล้านตัน)	โปแตสเซียม (K ₂ O) (ล้านตัน)	รวม* (ล้านตัน)	
๒๕๔๖	-	๑๐๗.๕๐	๓๐.๕๐	๒๘.๐	๑๖๖.๘	๓.๕๕
๒๕๔๗	-	๑๑๕.๓๐	๓๒.๘๐	๓๑.๒๐	๑๗๙.๓	๓.๕๒
๒๕๔๘	๑๕๖.๑๐	๑๑๕.๓๐	๓๓.๘๐	๓๒.๘๐	๑๘๕.๕	๔.๐๕
๒๕๔๙	๑๖๓.๕๐	๑๒๑.๖๐	๓๔.๒๐	๒๘.๔๐	๑๘๕.๒	๔.๒๐
๒๕๕๐	๑๗๐.๓๐	๑๒๗.๘๖*	๓๕.๗๗*	๓๑.๘๒*	๑๙๕.๕	๔.๓๒
๒๕๕๑	๑๗๕.๘๐	๑๓๒.๕๕*	๓๖.๕๘*	๓๒.๔๕*	๒๐๒.๕	๔.๔๑*
๒๕๕๒	๑๘๓.๖๒*	๑๓๘.๓๑*	๓๗.๕๔*	๓๓.๐๕*	๒๐๙.๗	๔.๕๒*
๒๕๕๓	๑๙๑.๐๒*	๑๔๓.๘๕*	๓๘.๕๔*	๓๓.๗๕*	๒๑๗.๒	๔.๖๓*
๒๕๕๔	๑๙๘.๗๑*	๑๔๙.๖๑*	๔๐.๕๕*	๓๔.๔๒*	๒๒๔.๕	๔.๗๕*
๒๕๕๕	๒๐๖.๗๑*	๑๕๕.๖๐*	๔๒.๒๘*	๓๕.๑๐*	๒๓๒.๕	๔.๘๖*
อัตราเพิ่มต่อปี(%)	๔.๐๒๘	๔.๐๐๕	๓.๔๐๑	๑.๕๘๓	๓.๕๖	๒.๔๕*

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ กรกฎาคม ๒๕๕๑ * ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การใช้ปุ๋ยเคมีในพืชเศรษฐกิจหลัก

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีการนำเข้าปุ๋ยเคมีทั้งสิ้น ๔.๓๕ ล้านตัน พบว่าโดยทั่วไปจะมีการนำปุ๋ยเคมีไปใช้กับข้าวมากที่สุด ตามด้วยพืชยืนต้น และพืชไร่ ประมาณร้อยละ ๔๐, ๓๕ และ ๒๑ ของปริมาณปุ๋ยเคมีทั้งหมด ตามลำดับ คิดเป็นปริมาณปุ๋ยเคมี ๑.๗๔, ๑.๑๓, ๐.๘๗ และ ๐.๕๗ ล้านตันตามลำดับ (ตารางที่ ๗)

ตารางที่ ๗ ประมาณการปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีในกลุ่มพืชต่างๆ

ชนิดของพืช	พื้นที่ปลูก	ประมาณการนำปุ๋ยเคมีไปใช้ในกลุ่มพืช	ประมาณการปริมาณปุ๋ยเคมีที่นำไปใช้ในกลุ่มพืช
	(ไร่)	(% ปุ๋ยเคมีทั้งหมด)	(ล้านตัน)
ข้าว	๕๓,๓๖๓,๔๒๓	๔๐	๑.๗๔
พืชไร่	๒๒,๕๑๐,๕๐๒	๒๑	๐.๕๑
พืชสวน ไม้ยืนต้น	๒๓,๐๐๔,๕๖๔	๓๕	๑.๑๓
รวม		๑๐๐	๔.๓๕

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร ปี ๒๕๕๐ นำเข้าปุ๋ยเคมีทั้งหมด ๔.๓๕ ล้านตัน

๑.๗.๑ การใช้ปุ๋ยเคมีของพืชล้มลุก

จากข้อมูลอัตราปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรใช้ในการปลูกพืชแต่ละชนิดในปี ๒๕๔๘ พบว่า ส่วนใหญ่ของพืชไร่เกษตรกรจะใช้ปุ๋ยในอัตราที่ต่ำกว่าคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรร้อยละ ๖-๖๕ สำหรับในข้าวนาปรังเกษตรกรใส่ปุ๋ยในอัตราที่สูงกว่าคำแนะนำร้อยละ ๑๓.๒๓ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพืชสวนครัว เช่น กระเทียม หอมหัวใหญ่ หอมแดง และมันฝรั่ง นั้นเกษตรกรใช้ปุ๋ยในอัตราสูงเกินคำแนะนำประมาณร้อยละ ๖๗.๔, ๑๒๖.๖, ๔๕.๗ และร้อยละ ๑๑๑.๓ ตามลำดับ หากมีการใช้ปุ๋ยให้ถูกต้องก็จะสามารถลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีได้ (ตารางที่ ๘) ในกรณีที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรเคยใช้ในปี ๒๕๕๐ จะพบว่าปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ในพืชเศรษฐกิจที่เป็นพืชล้มลุก คือ ข้าว และ พืชไร่ ๑๓ ชนิด ในปี ๒๕๔๘ และ ปี ๒๕๕๐ นั้นมีปริมาณ ๓.๖๔๕ และ ๒.๕๒๑ ล้านตัน ตามลำดับ ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ในปี ๒๕๕๐ ลดลง ๔๒๗,๐๗๕ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘๖ จากปี ๒๕๔๘ เนื่องมาจากพื้นที่การปลูกพืชลดลง ๑๖.๗๑ ล้านไร่ โดยส่วนใหญ่มาจากการลดลงของพื้นที่ปลูก ข้าวและข้าวโพดร้อยละ ๒๐.๕๖ และร้อยละ ๑๕.๑๔ ตามลำดับ (ตารางที่ ๕)

ตารางที่ ๘ เปรียบเทียบอัตราการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร กับ อัตราปุ๋ยแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
สำหรับพืชล้มลุกในปี พ.ศ. ๒๕๔๘

พืช	อัตราการใส่ปุ๋ย ของเกษตรกร (กก./ไร่)	อัตราปุ๋ยแนะนำ กรมวิชาการเกษตร (กก./ไร่)	สูง (+) หรือ ต่ำ (-)กว่า อัตราปุ๋ยที่แนะนำ (%)
๑. ข้าวนาปี	๓๒.๑๒	๓๔.๐๐	- ๕.๐
๒. ข้าวนาปรัง	๕๔.๓๕	๔๘.๐๐	+๑๓.๒
๓. ข้าวโพด	๔๖	๕๕.๕๐	-๑๓.๑
๔. มันสำปะหลัง	๓๑.๕๔	๓๕.๐๐	- ๕.๘.๐
๕. ถั่วเหลือง	๑๖.๕๔	๓๐	-๔๓.๕
๖. ข้าวฟ่าง	๓๒.๘๕	๕๕.๕๐	- ๔๐.๘
๗. ถั่วลิสง	๒๒.๕๖	๓๐	-๒๓.๕
๘. ถั่วเขียว	๕.๒๖	๓๐	-๖๕.๑
๙. ฝ้าย	๓๑.๕๒	๕๐	-๓๖.๒
๑๐. กระเทียม	๑๕๐.๖๓	๕๐	+๖๓.๔
๑๑. หอมหัวใหญ่	๒๐๔	๕๐	+๑๒๖.๖
๑๒. หอมแดง	๑๓๑	๕๐	+๔๕.๓
๑๓. ปอ	๑๕.๑๕	๕๐	-๖.๑๓
๑๔. มันฝรั่ง	๒๓๒	๑๑๐	+๑๑๑.๓
๑๕. อ้อย	๓๕ - ๑๒๕	๑๐๐	+/- ๒๕

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๘

ตารางที่ ๕ เนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร ในปี ๒๕๔๘ และ ปี ๒๕๕๐ ในพืชล้มลุก

ลำดับที่	ชนิดพืช	ปี ๒๕๔๘		ปี ๒๕๕๐	
		เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี (ตัน)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี (ตัน)
๑	ข้าวนาปี	๕๗,๗๗๓,๘๔๔	๑,๘๕๕,๖๕๖	๕๑,๑๗๔,๐๗๕	๑,๖๔๓,๗๑๑
๒	ข้าวนาปรัง	๘,๕๑๓,๕๗๒	๔๘๔,๔๕๓	๑,๗๕๘,๕๖๔	๕๗,๗๕๒
๓	ข้าวโพด	๗,๐๓๕,๕๐๔	๓๒๕,๒๒๕	๕,๖๕๑,๘๐๓	๒๖๒,๕๖๑
๔	มันสำปะหลัง	๖,๕๒๓,๘๕๘	๒๐๕,๗๔๒	๘,๐๓๖,๘๓๔	๒๕๓,๔๕๕
๕	ถั่วเหลือง	๕๖๐,๘๕๐	๑๖,๒๗๗	๓๓๕,๒๑๑	๕,๗๔๖
๖	ข้าวฟ่าง	๓๒๖,๘๖๖	๑๐,๗๓๘	๔๔,๘๖๐	๑,๔๗๔
๗	ถั่วลิสง	๔๔๘,๒๔๑	๑๐,๒๕๒	๑๖๗,๑๓๑	๓,๘๓๗
๘	ถั่วเขียว	๑,๘๓๐,๗๓๔	๑๖,๕๕๓	๖๐๖,๐๗๐	๕,๖๑๒
๙	ฝ้าย	๗๐,๓๘๐	๒,๒๔๗	๑๕,๘๔๓	๕๐๖
๑๐	กระเทียม	๑๐๕,๕๘๖	๑๕,๕๖๕	๖๕,๓๑๘	๕,๘๔๑
๑๑	หอมหัวใหญ่	๑๒,๑๖๑	๒,๔๘๐	๒๒	๔
๑๒	หอมแดง	๑๑๑,๔๔๖	๑๔,๖๑๑	๘๗,๗๕๕	๑๑,๕๑๐
๑๓	ปอ	๑๕๒,๕๕๖	๒,๕๒๕	๓๒,๕๑๕	๖๒๓
๑๔	มันฝรั่ง	๔๗,๔๕๔	๑๑,๐๓๕	๑๓,๔๓๓	๓,๑๒๒
๑๕	อ้อย	๖,๖๗๐,๒๗๘	๖๖๗,๐๒๗	๖,๒๐๖,๕๒๒	๖๒๐,๖๕๒
รวมพืชล้มลุก		๕๐,๕๘๘,๒๕๐	๓,๖๔๔,๕๒๗	๗๔,๒๘๐,๔๐๔	๒,๕๒๐,๘๔๘

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, และ กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๔๘ และ พ.ศ.๒๕๕๐

๑.๗.๒ การใช้ปุ๋ยเคมีของพืชยืนต้น

จากข้อมูลอัตราปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรใช้ในการปลูกพืชแต่ละชนิดใน ปี ๒๕๔๘ พบว่า เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่ต่ำกว่าคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ใช้ในพืชยืนต้น เช่น ยางพารา สับปะรด กาแฟ และปาล์มน้ำมัน ประมาณร้อยละ ๓๐.๒, ๕๕.๔, ๔๕.๐ และ ๓๐.๑ ตามลำดับ (ตารางที่ ๑๐)

ในกรณีที่ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงอัตราปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรเคยใช้ใน ปี ๒๕๕๐ จะพบว่าปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ในพืชเศรษฐกิจที่เป็นพืชยืนต้น คือ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา กาแฟ สับปะรด และไม้ผล ๕ ชนิด ใน ปี ๒๕๔๘ และ ปี ๒๕๕๐ นั้นมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณ ๑.๘๖ เท่ากัน เนื่องจากไม่มีการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ปลูก ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ในยางพาราสูงถึง ๑.๐๕๕ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๕ ของปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ในพืชยืนต้น เพราะมีพื้นที่การปลูกมากถึง ๑๑.๗๖ ล้านไร่ ตามมาด้วยปาล์มน้ำมันที่มีการใช้ปุ๋ยเคมี ๐.๓๖ ล้านตันคิดเป็นร้อยละ ๑๙.๘๒ ของปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ในพืชยืนต้น ในพื้นที่ปลูก ๒.๕๔ ล้านไร่

ปุ๋ยเคมีที่เหลือประมาณ ๐.๓๖ ล้านตันใช้ในไม้ผลเช่น เงาะ มังคุด ทุเรียน ลิ้นจี่ ลำไย สับปะรด และกาแฟ (ตารางที่ ๑๑)

ตารางที่ ๑๐ เปรียบเทียบอัตราการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร กับ อัตราปุ๋ยแนะนำของกรมวิชาการเกษตร สำหรับพืชยืนต้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘

พืช	อัตราการใส่ปุ๋ย ของเกษตรกร (กก./ไร่)	อัตราปุ๋ยแนะนำ กรมวิชาการเกษตร (กก./ไร่)	สูง (+) หรือ ต่ำ(-) กว่า อัตราปุ๋ยที่แนะนำ (%)
๑. ปาล์มน้ำมัน	๑๒๓	๑๖๖	-๓๐.๑
๒. กาแฟ	๕๑	๑๐๐	-๔๙.๐
๓. เงาะ	๑๓๔	๑๑๒.๕	+๑๙.๓
๔. มังคุด	๑๒๐	๑๒๐	๐
๕. ทุเรียน	๑๓๘.๕	๑๒๗.๕	+๘.๖
๖. ลิ้นจี่	๘๙.๓๔	๑๐๐	
๗. ลำไย	๑๑๙.๓	๑๑๒.๕	+๖.๐
๘. สับปะรด	๑๒๑.๘	๓๐๐	-๕๙.๔
๙. ยางพารา	๙๓.๕	๑๓๔	-๓๐.๒

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ๒๕๔๘

ตารางที่ ๑๑ เนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร ในปี ๒๕๔๘ และ ปี ๒๕๕๐ ในพืชยืนต้น

ลำดับที่	ชนิดพืช	ปี ๒๕๔๘		ปี ๒๕๕๐	
		เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี (ตัน)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี (ตัน)
๑	ปาล์มน้ำมัน	๒,๕๔๕,๔๓๔	๓๖๒,๒๘๘	๒,๕๔๕,๔๓๔	๓๖๒,๒๘๘
๒	กาแฟ	๓๘๑,๔๒๔	๑๙,๔๕๓	๓๘๑,๔๒๔	๑๙,๔๕๓
๓	เงาะ	๕๐๐,๐๓๒	๖๗,๑๐๙	๕๐๐,๐๓๒	๖๗,๑๐๙
๔	มังคุด	๓๑๓,๖๗๓	๓๗,๖๔๑	๓๑๓,๖๗๓	๓๗,๖๔๑
๕	ทุเรียน	๔๗๗,๙๑๔	๖๖,๑๗๗	๔๗๗,๙๑๔	๖๖,๑๗๗
๖	ลิ้นจี่	๑๐๖,๖๖๔	๙,๕๒๙	๑๐๖,๖๖๔	๙,๕๒๙
๗	ลำไย	๕๔๔,๒๑๘	๖๔,๙๒๕	๕๔๔,๒๑๘	๖๔,๙๒๕
๘	สับปะรด	๗๓๕,๔๒๙	๘๙,๕๗๕	๗๓๕,๔๒๙	๘๙,๕๗๖
๙	ยางพารา	๑๑,๗๕๗,๘๓๖	๑,๐๙๙,๓๕๘	๑๑,๗๕๗,๘๓๖	๑,๐๙๙,๓๕๘
รวมพืชยืนต้น		๑๗,๗๖๒,๖๒๔	๑,๘๑๖,๐๕๕	๑๗,๗๖๒,๖๓๔	๑,๘๑๖,๐๕๗

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ๒๕๕๐

๒. สถานการณ์ปัญหาการค้าป๊วย

ในภาวะที่ป๊วยเคมีซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อการผลิตป๊วยในประเทศ เนื่องจากเป็นวัตถุดิบของโรงงานผลิตป๊วยเคมีและป๊วยอินทรีย์เคมี ซึ่งป๊วยเคมีดังกล่าวต้องนำเข้าจากต่างประเทศถึง ๕๘ เปอร์เซ็นต์นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตป๊วย การค้าป๊วย และการทำการเกษตรของเกษตรกรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งผลกระทบทั้งสามส่วนเกี่ยวเนื่องกันอย่างมีนัยยะสำคัญดังนี้

(๑) การพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศ ไม่สามารถผลิตป๊วยเคมีได้ภายในประเทศ ย่อมทำให้ราคาป๊วยเคมีในประเทศเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะสาเหตุจากสภาวะการณ์ปรับขึ้นราคาของพลังงานที่ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น หรือการขาดแคลนอาหารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือการเก็งกำไรของพ่อค้าทั้งจากต่างประเทศและในประเทศ

(๒) ปัญหาการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชและขยายพื้นที่การผลิตของโลกทำให้ต้องใช้ป๊วยมากขึ้น

(๓) ปัญหาการขึ้นราคาป๊วยและภาษีส่งออกป๊วยของประเทศผู้ผลิตและส่งออก

(๔) ปัญหาป๊วยเคมีในประเทศปรับราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ป๊วยทุกประเภททั้งป๊วยอินทรีย์ป๊วยชีวภาพ หรือป๊วยอินทรีย์เคมี ปรับราคาสูงขึ้นตามกลไกของการเก็งกำไรจากพ่อค้าที่ฉวยโอกาส เอารัดเอาเปรียบกักตุนป๊วยและขึ้นราคา จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมของประเทศไทย

(๕) ปัญหาป๊วยอินทรีย์คุณภาพต่ำ แต่นำมาขายในราคาสูงกว่าคุณภาพที่เกษตรกรได้รับ หรือป๊วยชีวภาพที่มีการนำป๊วยเคมีหรือป๊วยเคมีมาละลายกับกากน้ำตาลหรือของเหลวอื่น ๆ แล้วระบุว่าเป็นป๊วยชีวภาพ ซึ่งเกษตรกรก็ต้องซื้อป๊วยชีวภาพในคุณภาพที่ไม่สอดคล้องกับราคาป๊วยอินทรีย์เคมี มีผู้ผลิตเพียงบางรายเท่านั้นที่สามารถผลิตป๊วยอินทรีย์เคมีให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

(๖) ปัญหา “ป๊วยปลอม” ซึ่งเกิดจากการที่พ่อค้าหรือผู้ผลิตที่ฉวยโอกาสในช่วงที่เกษตรกรต้องการหาซื้อป๊วยเคมีราคาถูก ผลิตป๊วยเคมีที่ไม่ได้มาตรฐาน (ป๊วยเคมีที่ผิดมาตรฐาน) หรือป๊วยเคมีที่ผลิตออกมาจำหน่ายให้แก่เกษตรกรนั้นไม่ตรงกับสูตรที่ขอขึ้นทะเบียนไว้

(๗) ยากที่จะสืบรู้ป๊วยปลอม แม้ภาครัฐจะเข้มงวดต่อผู้กระทำผิดมาลงโทษ ผู้ประกอบการบางรายที่ไม่มีโรงงานผลิตเป็นของตนเอง ลักลอบผลิตป๊วยปลอม โดยมีการปลอมกระสอบ ยี่ห้อ โดยที่ทางราชการ และเกษตรกรไม่สามารถรู้ได้ จนกว่าจะนำตัวอย่างนั้น ไปตรวจวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารรับรอง

(๘) มีโรงงานผลิตป๊วยเคมีจำนวนมากที่มีเครื่องจักร วิธีการผลิต องค์ความรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้การควบคุมมาตรฐานของการผลิตให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งประเทศเป็นไปได้ยาก

(๙) ปัจจุบันปัญหาป๊วยเคมีปลอมยังคงอยู่ เนื่องจากผู้ขายป๊วยเคมีวางจำหน่ายผ่านกลุ่มสหกรณ์ เป็นการขายแบบตรง โดยผู้ขายนำส่งป๊วยเคมีให้แก่เกษตรกรจากสถานที่ผลิตถึงบ้านเกษตรกรโดยตรง ซึ่งยากแก่การตรวจจับของทางราชการ

๒.๑ โครงสร้างการผลิต

๒.๑.๑ กระบวนการนำเข้าปุ๋ยเคมี

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ส่งออกพืชผลการเกษตรโดยเฉพาะข้าวเป็นอันดับหนึ่งของโลก ปุ๋ยเคมีเป็นปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งในการเพิ่มผลผลิตทางการเพาะปลูก แต่ประเทศไทยก็ไม่สามารถนำทรัพยากรด้านปุ๋ยเคมีมาใช้ได้ ประเทศไทยเคยมีโรงงานผลิตปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตเมื่อปี ๒๕๐๕ แต่ได้ปิดกิจการลงในปี ๒๕๒๒ ประเทศไทยมีแหล่งหินฟอสเฟตแต่ก็มีอยู่ในปริมาณน้อยและมีคุณภาพต่ำไม่เหมาะสมในเชิงพาณิชย์ ส่วนแหล่งแร่โพแทสเซียมไม่สามารถนำออกมาใช้ได้ จึงเป็นเหตุให้ประเทศไทยต้องนำเข้าปุ๋ยเคมีเข้ามาจากต่างประเทศ การผลิตในประเทศที่มีอยู่ก็เป็นเพียงโรงงานผสมซึ่งต้องนำแม่ปุ๋ยมาผสมเป็นปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ แม้ว่าปริมาณปุ๋ยเคมีที่นำเข้าทั้งหมดในแต่ละปีจะไม่แตกต่างกันมากนัก แต่เมื่อมีการผลิตปุ๋ยเคมีในประเทศเพิ่มมากขึ้น ก็มีการนำเข้าแม่ปุ๋ยมากขึ้น การนำเข้าปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จก็ลดลง ส่วนใหญ่จะนำเข้าในรูปของแม่ปุ๋ย

การนำเข้าปุ๋ยเคมีอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้นำเข้าต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้า และปุ๋ยเคมีนั้น ๆ ต้องได้รับการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีแล้ว

ในปี ๒๕๕๐ มีการนำเข้าปุ๋ยเคมีเข้าทั้งสิ้น ๔.๓๕ ล้านตัน มูลค่า (CIF) ๔๕,๑๓๕.๗๑๔ ล้านบาท ปริมาตรร้อยละ ๖๔ ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดจะเป็นแม่ปุ๋ย อันได้แก่ ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑-๐-๐) ปุ๋ยไคแอมโมเนียมฟอสเฟต (๑๘-๔๖-๐) และปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐)

ปริมาณการนำเข้าปุ๋ยเคมี และมูลค่า (CIF)			
พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	เฉลี่ย (บาท/ตัน)
๒๕๔๔	๓,๓๕๕,๘๐๕.๕๕	๒๐,๕๑๓.๕๕	๖,๑๕๘.๗๖
๒๕๔๕	๓,๔๕๕,๕๕๕.๐๑	๒๐,๕๓๑.๐๖	๖,๐๕๗.๑๕
๒๕๔๖	๓,๔๘๔,๒๘๑.๓๖	๒๕,๓๐๘.๗๓	๗,๒๖๓.๖๕
๒๕๔๗	๓,๗๖๓,๕๕๘.๑๓	๓๑,๕๔๕.๒๓	๘,๔๘๗.๕๕
๒๕๔๘	๓,๓๑๖,๓๐๔.๗๕	๓๓,๒๗๖.๓๖	๑๐,๐๓๔.๑๗
๒๕๔๙	๓,๕๓๒,๗๒๘.๘๐	๓๓,๕๕๔.๓๐	๙,๔๘๘.๑๒
๒๕๕๐	๔,๓๕๐,๕๑๕.๘๐	๔๕,๑๓๕.๗๑	๑๐,๓๗๕.๗๑

ปริมาณการนำเข้าปุ๋ยเคมี และมูลค่า (CIF) ในปี ๒๕๕๐			
ประเภทปุ๋ย	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	เฉลี่ย (บาท/ตัน)
แม่ปุ๋ยและปุ๋ยใส่ทางดิน	๔,๓๑๐,๖๕๕.๗๘	๔๔,๓๗๖.๑๔	๑๐,๒๕๔.๖๒
ปุ๋ยให้ทางใบ	๓๘,๐๐๓.๗๕	๖๗๐.๕๗	๑๗,๖๔๔.๗๗
ปุ๋ยควบคุมการปลดปล่อย	๑,๔๕๒.๑๑	๖๔.๖๖	๔๔,๕๒๕.๕๔
ปุ๋ยเหลวให้ทางใบ	๔๐๐.๑๖	๒๗.๕๐	๑๐,๓๗๕.๗๒
รวมทั้งหมด	๔,๓๕๐,๕๑๑.๘๐	๔๕,๑๓๕.๓๔	๑๐,๓๗๕.๗๒

ปริมาณการนำเข้าปุ๋ยเคมี และมูลค่า (CIF) ในปี ๒๕๕๐				
ลำดับ	สูตร	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	เฉลี่ย (บาท/ตัน)
๑	๔๖-๐-๐	๑,๖๕๒,๑๗๔.๖๖	๑๘,๖๕๓.๘๔	๑๑,๐๔๗.๒๓
๒	๑๖-๒๐-๐	๔๕๔,๘๐๘.๗๕	๓,๘๐๐.๕๗	๘,๓๗๕.๒๕
๓	๐-๐-๖๐	๔๔๕,๓๐๒.๘๔	๓,๘๓๐.๐๕	๘,๕๒๔.๕๑
๔	๑๕-๑๕-๑๕	๓๘๖,๖๒๔.๖๐	๓,๕๓๘.๕๔	๑๐,๑๘๖.๕๕
๕	๑๘-๔๖-๐	๓๕๕,๔๒๔.๒๐	๕,๐๕๑.๖๖	๑๔,๑๖๖.๑๔
๖	๒๑-๐-๐	๒๖๘,๘๖๗.๖๕	๑,๔๔๖.๗๖	๕,๓๘๐.๕๓
๗	๑๖-๑๖-๑๖	๑๐๐,๒๖๔.๖๒	๑,๐๕๖.๓๐	๑๐,๕๓๕.๐๕
๘	๒๕-๗-๗	๗๗,๕๗๗.๗๕	๘๒๖.๒๐	๑๐,๖๔๕.๕๕
๙	๑๓-๑๓-๒๑	๔๘,๐๕๘.๕๕	๕๓๔.๗๐	๑๑,๑๒๕.๘๕
๑๐	๑๖-๑๖-๘	๓๕,๔๕๑.๐๐	๓๑๓.๐๓	๘,๘๒๐.๑๑
อื่น ๆ		๑๗๒,๓๔๐.๑๓	๒,๑๗๘.๕๐	๑๒,๖๔๒.๕๕
รวมทั้งหมด		๔,๓๕๐,๕๑๑.๘๐	๔๕,๑๓๕.๓๔	๑๐,๓๗๕.๗๒

ปริมาณการนำเข้าปุ๋ยเคมี และมูลค่า (CIF) ในปี ๒๕๕๐		
ประเทศผู้ผลิต	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
SAUDI ARABIA	๗๘๗,๕๕๗.๐๐	๘,๕๑๗.๓๕
CHINA	๖๗๕,๘๔๐.๘๓	๗,๑๗๗.๕๓
KOREA, REPUBLIC OF	๔๗๒,๘๗๑.๖๗	๔,๐๒๕.๖๒
QATAR	๔๔๕,๗๒๖.๐๐	๕,๐๒๓.๖๗
RUSSIAN FEDERATION (CIS)	๓๕๕,๐๒๑.๖๒	๓,๖๑๘.๘๖
NORWAY	๒๗๐,๕๗๐.๖๐	๒,๕๗๕.๗๐
MALAYSIA	๒๓๔,๕๘๕.๓๒	๒,๕๖๐.๖๖
CANADA	๒๒๒,๘๕๕.๐๐	๑,๕๓๐.๐๐
GERMANY	๑๐๖,๖๐๔.๒๖	๕๓๖.๗๘
ISRAEL	๑๐๐,๒๘๒.๗๘	๕๕๗.๐๘
UNITED STATES	๕๕,๘๐๖.๒๗	๑,๓๕๓.๑๓
MOROCCO	๘๒,๘๓๖.๐๐	๑,๓๕๕.๕๔
FINLAND	๘๒,๒๒๕.๓๐	๘๖๓.๒๑
BAHRAIN	๗๗,๓๒๖.๐๐	๘๕๕.๖๐
KUWAIT	๗๑,๘๓๕.๐๐	๘๓๘.๘๔
INDONESIA	๔๖,๕๖๑.๑๓	๕๒๖.๑๒
BELGIUM	๓๗,๗๑๐.๒๑	๒๕๒.๕๒
JORDAN	๓๖,๒๒๘.๐๐	๓๐๔.๑๕
AUSTRALIA	๓๕,๑๐๔.๓๗	๒๗๔.๕๖
UKRAINE	๑๖,๑๘๖.๐๐	๑๔๖.๕๕
JAPAN	๑๓,๖๐๐.๕๐	๖๒.๐๔
BELARUS	๑๐,๐๑๕.๐๐	๘๑.๑๕
NETHERLANDS	๗,๔๕๑.๑๐	๕๘.๔๔
PHILIPPINES	๖,๕๐๐.๐๐	๔๘.๗๐
CHILE	๕,๑๕๒.๐๐	๘๗.๕๕
TAIWAN	๒,๔๑๕.๘๔	๒๖.๗๘
อื่น ๆ	๒,๓๔๒.๐๐	๗๑.๕๕
รวมทั้งหมด	๔,๓๕๐,๕๑๕.๘๐	๔๕,๑๓๕.๗๔

๒.๑.๒ กระบวนการผลิตปุ๋ยเคมี

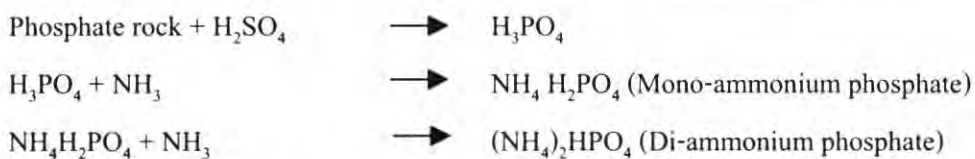
ปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จ หมายถึง ปุ๋ยเคมีที่ผลิตขึ้นจากการเอาแม่ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ มาผสมกันเพื่อให้ได้ปุ๋ยเคมีชนิดใหม่ที่มีธาตุอาหารอย่างน้อย ๒ ชนิด ในปริมาณและสัดส่วนตามความต้องการของพืช และระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ปลูกพืช

๑) กรรมวิธีการผลิตปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จ โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น ๓ กระบวนการ คือ

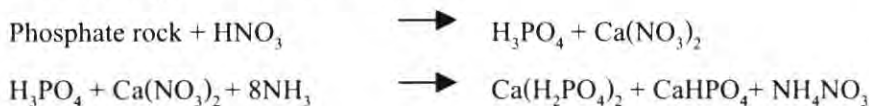
(๑) Wet process เป็นกระบวนการผลิตปุ๋ยเคมีตามมาตรฐานแบบต่อเนื่องที่นำเอาวัตถุดิบที่ให้ธาตุอาหารหลักแต่ละชนิดมาทำปฏิกิริยาในท่อปฏิกิริยา จะได้ของผสมที่มีลักษณะเป็นโคลน จากนั้นจะมีการเพิ่มธาตุอาหารหลักชนิดอื่นที่เป็นของแข็งลงไปในเครื่องปั่นเพื่อให้ได้ตามสูตรที่ต้องการในกระบวนการปั่นเม็ด แล้วส่งต่อกระบวนการอบแห้ง คัดขนาดเม็ด ผ่านท่อคายความร้อน แล้วบรรจุกระสอบ

กระบวนการผลิตปุ๋ยเคมีแบบ Wet process แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท

(ก) Ammoniation of phosphoric acid การผลิตปุ๋ยเคมีโดยใช้แอมโมเนียเหลวทำปฏิกิริยากับกรดฟอสฟอริก ธาตุอาหารหลักไนโตรเจนที่ได้จะอยู่ในรูปของแอมโมเนียมไนโตรเจน กระบวนการผลิตเริ่มจากการผลิตกรดฟอสฟอริก ด้วยการนำหินฟอสเฟตที่บดเป็นผงสกัดด้วยกรดกำมะถันจะได้กรดฟอสฟอริก แล้วนำไปทำปฏิกิริยากับแอมโมเนียเหลว เรียกขบวนการนี้ว่า Ammoniation

(ข) Ammoniation of nitric acid extract phosphate rock เป็นการผลิตปุ๋ยเคมีโดยใช้แอมโมเนียเหลว กรดไนตริกและหินฟอสเฟต ธาตุอาหารไนโตรเจนที่ได้อยู่ในรูปของแอมโมเนียมไนโตรเจนและไนเตรทไนโตรเจน กระบวนการผลิตเริ่มจากการนำหินฟอสเฟตที่บดเป็นผงสกัดด้วยกรดไนตริกเพื่อให้ได้กรดฟอสฟอริกและจะได้แคลเซียมไนเตรท $[\text{Ca}(\text{NO}_3)_2]$ อยู่ในส่วนผสมด้วย ของผสมที่มีลักษณะเป็นโคลนนี้จะนำไปทำปฏิกิริยากับแอมโมเนียเหลว

และถ้ามีการใส่วัตถุดิบหรือแม่ปุ๋ย เช่น โพแทสเซียมคลอไรด์ลงไปในกระบวนการ Ammoniation ก็จะได้ปุ๋ยเคมีที่มีธาตุอาหารหลักครบทั้ง ๓ ธาตุ

(๒) Dry Process เป็นกระบวนการผลิตปุ๋ยเคมีโดยการนำเอาวัตถุดิบหรือแม่ปุ๋ยที่ให้ธาตุอาหารหลักในลักษณะที่เป็นของแข็ง คำนวณน้ำหนักตามอัตราส่วนของสูตรปุ๋ยที่ต้องการ เข้ากระบวนการบดให้เป็นผงเพื่อให้แม่ปุ๋ยต่าง ๆ ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากันอย่างสม่ำเสมอในเครื่องผสมแล้วเข้ากระบวนการปั่นเม็ดโดยอาศัยความร้อนจากนั้นอบแห้ง แล้วผ่านเข้าท่อคายความร้อน คัดขนาดเม็ดปุ๋ยแล้วบรรจุกระสอบ

(๓) Bulk blending เป็นกระบวนการผลิตปุ๋ยแบบเชิงกล โดยการนำวัตถุดิบที่เป็นแม่ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ มาคำนวณน้ำหนักให้ได้ตามสูตรปุ๋ยที่ต้องการ แล้วนำไปผสมคลุกเคล้าในเครื่องผสม ก็จะได้ปุ๋ยเคมีเชิง

ผสมที่ไม่เป็นเนื้อเดียวกัน ข้อจำกัดของปุ๋ยเคมีเชิงผสม Bulk blending ผลิตครั้งละไม่มาก เมื่อผสมเสร็จแล้วควรนำไปใช้เลยไม่ควรผสมเก็บไว้ เพราะแม่ปุ๋ยจะเกิดการแยกชั้น เวลานำไปใช้หากผสมคลุกเคล้าไม่สม่ำเสมอก็ทำให้พืชได้รับธาตุอาหารไม่ตรงตามสูตร

การผลิตปุ๋ยเคมีอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้ผลิตต้องได้รับใบอนุญาตใบนำเข้า และปุ๋ยเคมีนั้นๆ ต้องได้รับการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีแล้ว

๒) การพัฒนาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิตปุ๋ยเคมีในประเทศไทย

๒.๑) เริ่มปี ๒๕๐๐ โดยได้มีการผลิตปุ๋ยผสมสำหรับข้าว โดยใช้แม่ปุ๋ยสองชนิด คือ ปุ๋ยซูเปอร์ฟอสเฟตและปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต ผสมกันทางเชิงกลแบบง่าย ๆ แต่ปรากฏว่าไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร เพราะเกษตรกรนิยมปุ๋ยปั้นเม็ดสำเร็จรูปจากต่างประเทศ ในปี ๒๕๐๑ ได้มีการตั้งโรงงานผลิตปุ๋ยผสมปั้นเม็ดขึ้นแต่ประสบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตสูง ทำให้ขาดทุนและต้องปิดกิจการไปในปี ๒๕๐๖

๒.๒) ปี ๒๕๐๖ รัฐบาลได้จัดตั้งโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี โดยดำเนินงานในรูปบริษัท ชื่อ บริษัท ปุ๋ยเคมี จำกัด โรงงานตั้งอยู่ที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงงานเพื่อใช้ประโยชน์จากถ่านหินลิกไนท์ เริ่มการผลิตปุ๋ยเคมีครั้งแรกในเดือนตุลาคม ๒๕๐๘ กำลังการผลิตสูงสุด ๘๐,๐๐๐ ตันต่อปี โดยสามารถผลิตปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตประมาณ ๖๐,๐๐๐ ตันต่อปี และปุ๋ยยูเรียประมาณ ๓๐,๐๐๐ ตันต่อปี แต่ในการดำเนินงานประสบกับปัญหาและอุปสรรคบางประการ ทำให้ทำการผลิตปุ๋ยเคมีทั้งสองชนิดได้เพียงร้อยละ ๒๐-๔๐ ของกำลังการผลิตสูงสุด ได้ดำเนินกิจการถึงปี ๒๕๑๘ มีปัญหาเรื่องการขาดทุนตลอดมา ในที่สุดรัฐบาลจึงตัดสินใจให้เลิกกิจการในปี ๒๕๒๒

๒.๓) ปี ๒๕๑๑ โรงงานกระดุกไทย ทำการผลิตปุ๋ยผสมขึ้นจำหน่ายโดยนำเอาผลพลอยได้จากโรงงานคือ กระดุกสัตว์มาคั่วให้เป็นไดแคลเซียมฟอสเฟต ผสมปั้นเม็ดกับปุ๋ยยูเรีย เป็นสูตร ๑๖-๒๐-๐ สำหรับใช้ในนาข้าว กำลังการผลิตของโรงงานประมาณ ๘ ตันต่อวัน ต่อมาเลิกกิจการเพราะขายไดแคลเซียมฟอสเฟตให้กับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ได้ราคาสูงกว่า

๒.๔) ปี ๒๕๑๕ บริษัท เอเชียอุตสาหกรรม จำกัด ตั้งโรงงานขึ้นที่ตำบลบางยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยผลิตปุ๋ยผสม มีกำลังการผลิตประมาณ ๔ ตันต่อวัน ปุ๋ยผสมที่ผลิตขึ้นใช้กับนาข้าว ใช้วัตถุดิบที่หาได้ในประเทศไทย เช่น หินฟอสเฟตและมูลค่างาว

๒.๕) ปี ๒๕๑๕ บริษัท ไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด ได้ก่อตั้งขึ้น และตั้งโรงงานผลิตขึ้นที่จังหวัดสมุทรปราการ เริ่มทำการผลิตครั้งแรกปี ๒๕๑๘ กำลังการผลิต ๑๐๐,๐๐๐ ตันต่อปี และเป็น ๘๐๐,๐๐๐ ตันในปี ๒๕๓๘ นอกจากนี้เป็นโรงงานขนาดเล็ก ส่วนมากจะผลิตปุ๋ยเคมีเชิงผสมไม่เป็นเนื้อเดียวกัน (bulk blending)

๒.๖) การผลิตที่ใช้กรรมวิธีทางเคมี มีเพียงโรงงานแห่งเดียวในประเทศไทย คือ บริษัท ปุ๋ยแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ปุ๋ยเอ็นเอฟซี จำกัด (มหาชน) ที่จังหวัดระยอง ผลิตโดย

ใช้วัตถุดิบ เช่น แอมโมเนียเหลว กรดกำมะถัน หินฟอสเฟต และโพแทสเซียมคลอไรด์หรือโพแทสเซียมซัลเฟต ซึ่งนำเข้าจากต่างประเทศ มีกำลังการผลิตเต็มที่ ๑ ล้านตันต่อปี แต่ปัจจุบันเลิกทำการผลิตไปแล้ว

๒.๗) การผลิตปุ๋ยเคมีจากผลพลอยได้ บริษัท คาโปรแลคคัมไทย จำกัด (มหาชน) ที่จังหวัดระยอง ได้ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต (สูตร ๒๑-๐-๐) เป็นผลพลอยได้ ๒๘๐,๐๐๐-๓๐๐,๐๐๐ ตันต่อปี และบริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ (ประเทศไทย) จำกัด ได้ปุ๋ยแอมโมเนียมคลอไรด์ (สูตร ๒๓-๐-๐)

๒.๘) การผลิต/ผสมปุ๋ยเคมีในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการนำเอาแม่ปุ๋ยซึ่งสั่งเข้ามาจากต่างประเทศ นำมาผสมเป็นปุ๋ยสูตรต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาดทั้งปุ๋ยเม็ดและปุ๋ยน้ำ โดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นสารตัวเติม ในปัจจุบันมีบริษัทที่ทำการผลิต/ผสมปุ๋ยเคมี มีกำลังการผลิต/ผสมประมาณ ๔๐๐,๐๐๐-๒,๕๐๐,๐๐๐ ตันต่อปี ซึ่งปุ๋ยเคมีที่ผลิต/ผสมส่วนใหญ่ได้แก่สูตร ๑๖-๘-๘, ๑๖-๒๐-๐, ๑๖-๑๖-๘, ๑๘-๔-๕, ๑๕-๑๕-๑๕, ๑๓-๑๓-๒๑ เป็นต้น โดยทั่วไปใช้แม่ปุ๋ย โคแอมโมเนียมฟอสเฟต ยูเรีย แอมโมเนียมซัลเฟต โพแทสเซียมคลอไรด์ และโคโลไมท์ เป็นวัตถุดิบ

๓) การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐

๓.๑) ปุ๋ยอินทรีย์

ปุ๋ยอินทรีย์ หมายความว่า ปุ๋ยที่ได้หรือทำมาจากวัสดุอินทรีย์ ซึ่งผลิตด้วยกรรมวิธีทำให้ชั้นลับ หมัก บด ร่อน สกัด หรือด้วยวิธีอื่น และวัสดุอินทรีย์ถูกย่อยสลายสมบูรณ์ด้วยจุลินทรีย์แต่ไม่ใช่ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยชีวภาพ

กรรมวิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น ๔ กระบวนการ คือ ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดผง ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดอัดเม็ด ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดปั้นเม็ดและปุ๋ยอินทรีย์ชนิดน้ำ

คุณลักษณะของปุ๋ยอินทรีย์ตามพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ เพื่อขอขึ้นทะเบียน

(๑) ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดที่ไม่เป็นของเหลว ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๐ ปริมาณฟอสเฟตทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ปริมาณโพแทสเซียมทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ หรือธาตุอาหารหลักรวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒ ต้องมีปริมาณอินทรีย์วัตถุไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ มีค่าอัตราส่วนระหว่าง C/N Ratio ไม่เกิน ๒๐:๑ ต้องมีการย่อยสลายสมบูรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ค่าความนำไฟฟ้า (EC) ไม่เกิน ๑๐ เดซิซีเมนส์ต่อเมตร มีปริมาณเกลือ (โซเดียมคลอไรด์) ไม่เกินร้อยละ ๑ ขนาดของปุ๋ยไม่เกิน ๑๒.๕ x ๑๒.๕ มิลลิเมตร และมีความชื้นไม่เกินร้อยละ ๓๐ ต้องไม่พบสิ่งเจือปน เช่น พลาสติก แก้ว วัสดุมีคม หรือโลหะอื่น ๆ

(๒) ปุ๋ยอินทรีย์ที่เป็นของเหลว ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ปริมาณฟอสเฟตทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ปริมาณโพแทสเซียมทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ หรือธาตุอาหารหลักรวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑.๕ มีปริมาณอินทรีย์วัตถุไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ มีค่าอัตราส่วนระหว่าง C/N Ratio ไม่เกิน ๒๐:๑ ค่าความนำไฟฟ้า (EC) ไม่เกิน ๑๐ เดซิซีเมนส์ต่อเมตร มีปริมาณเกลือ (โซเดียมคลอไรด์) ไม่เกินร้อยละ ๑

๓.๒) ปุ๋ยชีวภาพ

ปุ๋ยชีวภาพ หมายความว่า ปุ๋ยที่ประกอบด้วยจุลินทรีย์ที่มีชีวิตที่มีคุณสมบัติพิเศษ สร้างธาตุอาหารพืชได้เอง หรือสามารถเปลี่ยนธาตุอาหารพืชที่อยู่ในรูปที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อพืชให้มาอยู่ในรูปที่พืชสามารถดูดไปใช้ประโยชน์ได้ มาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินทางชีวภาพ ทางกายภาพ หรือทางชีวเคมี และให้หมายความรวมถึงหัวเชื้อจุลินทรีย์ กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานแรกของประเทศไทยที่ศึกษาวิจัยปุ๋ยชีวภาพมามากกว่า ๓๐ ปี และผลิตปุ๋ยชีวภาพจำหน่ายให้แก่เกษตรกรด้วย

กรรมวิธีการผลิตปุ๋ยชีวภาพ โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น ๔ กระบวนการ คือ ปุ๋ยชีวภาพชนิดผง ปุ๋ยชีวภาพชนิดอัดเม็ด ปุ๋ยชีวภาพชนิดปั้นเม็ด และปุ๋ยชีวภาพชนิดน้ำ

คุณลักษณะของปุ๋ยชีวภาพตามพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ เพื่อขอขึ้นทะเบียน ปุ๋ยชีวภาพแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่

- (๑) ปุ๋ยชีวภาพที่สร้างสารประกอบธาตุอาหารพืชในโตรเจน
 - (ก) ปุ๋ยชีวภาพโรโซเบียม ต้องระบุชื่อสกุลทางวิทยาศาสตร์ มีจุลินทรีย์รับรองแต่ละสกุลขั้นต่ำไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านเซลล์ต่อน้ำหนักปุ๋ยชีวภาพ ๑ กรัม
 - (ข) ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิออร์ ต้องระบุชื่อสกุลทางวิทยาศาสตร์ มีจุลินทรีย์รับรองรวมทั้งหมดยุทธศาสตร์ขั้นต่ำไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านโคโลนีหรือเซลล์ต่อน้ำหนักปุ๋ยชีวภาพ ๑ กรัม และระบุ จุลินทรีย์รับรองแต่ละสกุล
 - (ค) ปุ๋ยชีวภาพสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน ต้องระบุชื่อสกุลทางวิทยาศาสตร์ มีจุลินทรีย์รับรองรวมทั้งหมดยุทธศาสตร์ขั้นต่ำไม่น้อยกว่าหนึ่งล้าน โคโลนีหรือเซลล์ต่อน้ำหนักปุ๋ยชีวภาพ ๑ กรัม และระบุจุลินทรีย์รับรองแต่ละสกุล
- (๒) ปุ๋ยชีวภาพที่ดูดซึมธาตุอาหารพืช ปุ๋ยชีวภาพอามัลกุลาไม โคลไรซ่า
ต้องระบุชื่อสกุลทางวิทยาศาสตร์ มีจุลินทรีย์รับรองรวมทั้งหมดยุทธศาสตร์ขั้นต่ำไม่น้อยกว่า ๒๕ เพอร์เซ็นต์ต่อน้ำหนักปุ๋ยชีวภาพ ๑ กรัม และระบุจุลินทรีย์รับรองแต่ละสกุล
- (๓) ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต
ต้องระบุชื่อสกุลทางวิทยาศาสตร์ มีจุลินทรีย์รับรองรวมทั้งหมดยุทธศาสตร์ (แบคทีเรีย) ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านโคโลนีต่อน้ำหนักปุ๋ยชีวภาพ ๑ กรัม (รา) ไม่น้อยกว่าสิบล้านโคโลนีต่อน้ำหนักปุ๋ยชีวภาพ ๑ กรัม และระบุจุลินทรีย์รับรองแต่ละสกุล
- (๔) ปุ๋ยชีวภาพละลายโพแทสเซียม
ต้องระบุชื่อสกุลทางวิทยาศาสตร์ มีจุลินทรีย์รับรองรวมทั้งหมดยุทธศาสตร์ขั้นต่ำไม่น้อยกว่าสิบล้านโคโลนีต่อน้ำหนักปุ๋ยชีวภาพ ๑ กรัม และระบุจุลินทรีย์รับรองแต่ละสกุล

๓.๓) ปุ๋ยอินทรีย์เคมี

ปุ๋ยอินทรีย์เคมี หมายความว่า ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีการนำปุ๋ยเคมีเข้ามาเป็นส่วนผสมแต่ยังคงมีคุณสมบัติบางประการของการเป็นปุ๋ยอินทรีย์ร่วมอยู่ด้วย

กรรมวิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น ๒ กระบวนการ คือ ปุ๋ยอินทรีย์เคมีชนิดปั้นเม็ด และอัดเม็ด

คุณลักษณะของปุ๋ยอินทรีย์เคมีตามพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ เพื่อขอขึ้นทะเบียน

ต้องมีธาตุอาหารหลักตั้งแต่ ๒ ธาตุขึ้นไป และต้องมีปริมาณธาตุอาหารหลักรวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๒ ของน้ำหนักสุทธิของปุ๋ยเคมี ปริมาณธาตุอาหารหลักแต่ละชนิดต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓ ของน้ำหนักสุทธิของปุ๋ยเคมี มีปริมาณอินทรีย์วัตถุไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ ของน้ำหนักสุทธิของปุ๋ยเคมี และมีความชื้นไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของน้ำหนักสุทธิปุ๋ยเคมี

๒.๑.๓ ปัญหาโครงสร้างการผลิตปุ๋ยในสถานการณ์ปัจจุบัน

ปัญหาโครงสร้างการผลิตปุ๋ยที่เกิดขึ้นจากการผลิตปุ๋ยของแต่ละประเภทในปัจจุบันมีดังนี้

๑) ปัญหาโครงสร้างการผลิตปุ๋ยเคมี

๑.๑) ในกระบวนการผลิตปุ๋ยเคมีนั้นสามารถเกิดความคลาดเคลื่อนได้ทั้งปุ๋ยที่ปั้นเป็นเนื้อเดียวกันและแบบคลุกเคล้าไม่เป็นเนื้อเดียวกัน เนื่องจากในกระบวนการผลิตของปุ๋ยเคมีที่ปั้นเป็นเนื้อเดียวกันโอกาสของความผิดพลาดเกิดขึ้นได้จากขั้นตอนการบดละเอียดและการเติมสารเติมเต็มเข้าไปในการผสมในส่วนของปุ๋ยเคมีที่ไม่เป็นเนื้อเดียวกัน ก็มีโอกาสผิดพลาดคลาดเคลื่อนสูงเนื่องจากขนาดและน้ำหนักของแม่ปุ๋ยเคมีแต่ละชนิดที่ไม่เท่ากันทำให้การกระจายตัวของเม็ดปุ๋ยไม่สม่ำเสมอ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในขั้นตอนการผสม การแยกชั้นในถังพักปุ๋ย การแยกชั้นในกระสอบปุ๋ย และการเคลื่อนย้ายปุ๋ยจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่งก็เป็นผลทำให้เกิดการกระจายตัวของวัตถุดิบที่นำมาผสม จนเป็นเหตุให้เกิดการคลาดเคลื่อนของสูตรปุ๋ยได้

๑.๒) เกณฑ์คลาดเคลื่อนที่ทางราชการกำหนดไว้ในเกณฑ์การขึ้นทะเบียนผลิตปุ๋ยเคมีนั้นมีค่าน้อยเกินไปทำให้ผู้ผลิตต้องใส่แม่ปุ๋ยเข้าไปให้มากกว่าการคำนวณที่ทำได้จึงเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต อีกทั้งผู้ผลิตที่มีได้ใส่แม่ปุ๋ยเคมีเพิ่มเข้าไปก็อาจผลิตปุ๋ยที่ไม่ผ่านเกณฑ์คลาดเคลื่อนได้ จึงถูกจัดให้เป็นปุ๋ยปลอมและต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ซึ่งบางครั้งความคลาดเคลื่อนของปุ๋ยเคมีที่ผลิตได้อาจมาจากสาเหตุในความคลาดเคลื่อนของวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งวัตถุดิบที่นำเข้ามาไม่เต็มตามสูตรที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขายแต่ผ่านเกณฑ์คลาดเคลื่อนของกรมวิชาการเกษตร เมื่อผู้ผลิตไม่ได้ทำการวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารที่แท้จริงของวัตถุดิบแต่ละล็อตก่อนทำการผสมปุ๋ยเคมีสูตรต่าง ๆ ก็มีโอกาสผลิตปุ๋ยเคมีที่มีสูตรคลาดเคลื่อนจากที่ขอจดทะเบียนไว้ได้

๑.๓) ในการผลิตปุ๋ยเคมีทั้งชนิดที่ปั้นเม็ดเป็นเนื้อเดียวกันและแบบผสมไม่เป็นเนื้อเดียวกันนั้นจำเป็นต้องมีการเติมสารเติมเต็มซึ่งเรียกว่า ฟิลเลอร์ ชนิดของสารเติมเต็มที่แตกต่างกันก็ทำให้คุณภาพของปุ๋ยที่ผลิตออกมาจำหน่ายแตกต่างกันด้วย

๑.๔) ปัจจุบันผู้ประกอบการต้องลงทุนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบซึ่งปุ๋ยเคมีต้องนำเข้าจากต่างประเทศถึง ๘๘ เปอร์เซ็นต์ และค่าโสหุ้ยการผลิตที่มีต้นทุนที่สูงขึ้นอย่างมากเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องปิดกิจการ และจากปัญหาเรื่องปุ๋ยราคาแพงก็มีผู้ฉวยโอกาสผลิตปุ๋ยปลอมออกจำหน่าย เนื่องจากการผลิตปุ๋ยเคมีแบบผสมไม่เป็นเนื้อเดียวกันนั้นสามารถทำได้ง่าย ซึ่งปุ๋ยปลอมเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตและจำหน่ายปุ๋ยในประเทศไทยในขณะนี้

๒) ปัญหาโครงสร้างการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

๒.๑) ปัญหาในกระบวนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์นั้น คือการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชนิดเม็ด ซึ่งการปั้นเม็ดและการอบให้แห้งนั้น ทำให้ปริมาณค่าอินทรีย์วัตถุไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานที่ทางกรมวิชาการเกษตรกำหนดไว้ เพราะในการปั้นเม็ดจำเป็นต้องมีการนำวัตถุดิบบางตัวมาเป็นตัวขึ้นรูป ซึ่งต้องมีความหนาแน่นมากพอสมควร เช่น ดินเหนียว ฟอสเฟต โดโลไมท์ เป็นต้น เมื่อมีการนำวัตถุดิบเหล่านี้มาผสมกับปุ๋ยอินทรีย์เพื่อทำการปั้นเม็ดจะทำให้ปริมาณค่าอินทรีย์วัตถุหายไประดับหนึ่ง และกระบวนการอบก็ทำให้ปริมาณค่าอินทรีย์วัตถุหายไปอีกเช่นกัน ฉะนั้นปุ๋ยอินทรีย์ที่ปั้นเม็ดและผ่านการอบปริมาณค่าอินทรีย์วัตถุจะไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทางกรมวิชาการเกษตรกำหนดไว้ อีกทั้งในปัจจุบันมีการเติมปุ๋ยเคมีเข้าไปในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ปั้นเม็ดทำให้ปุ๋ยอินทรีย์ดังกล่าวมีคุณสมบัติเป็นปุ๋ยเคมี ซึ่งผิดไปจากข้อกำหนดใน พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ อย่างชัดเจน และมีผู้ประกอบการบางรายที่ขาดความรู้เรื่องวัตถุดิบและขั้นตอนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์นำหินฟอสเฟต โดโลไมท์ ปูนมาล มาปั้นเป็นเม็ดและจำหน่ายเป็นปุ๋ยอินทรีย์ชนิดเม็ด ซึ่งผิดพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ อีกเช่นกัน

๒.๒) วัตถุดิบที่จะนำมาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง และให้มีปริมาณอินทรีย์วัตถุที่ตรงตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนดนั้นต้องมีปริมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการผลิต ในปัจจุบันจึงพบว่าปุ๋ยอินทรีย์ชนิดปั้นเม็ดที่มีจำหน่ายตามท้องตลาดผิดมาตรฐานที่กรมวิชาการกำหนด

๒.๓) การที่ผู้ประกอบการขาดความรู้เรื่องการนำวัตถุดิบมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีผลิตออกมาจำหน่ายนั้นมีความแตกต่างหลากหลายกันมากมีทั้งที่มีคุณภาพสูงและคุณภาพต่ำ แต่จำหน่ายในประเภทปุ๋ยอินทรีย์เช่นเดียวกัน เมื่อเกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพต่ำแล้วไม่เกิดผลก็จะเกิดการต่อต้านและมีทัศนคติในแง่ลบแก่ปุ๋ยอินทรีย์ จึงทำให้การรณรงค์ของภาครัฐต่อการส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ต้องล่าช้าไปกว่าที่ควรจะเป็น

๒.๔) เกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด เกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในกระบวนการผลิต เช่น ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (OM) และค่าความนำไฟฟ้า (EC) ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องหาข้อสรุประหว่างผู้ผลิตและหน่วยงานของกรมวิชาการเกษตรที่เกี่ยวข้อง

๒.๕) ปัจจุบันมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ค่อนข้างน้อย ส่งผลให้การพัฒนาวัตถุดิบจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือครัวเรือนไม่คืบหน้าเท่าที่ควร ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วยังมีวัตถุดิบหลายชนิดที่สามารถนำมาผ่านกระบวนการหมักหรือตกตะกอน หรือผ่านการทำก๊าซชีววมวล จะทำให้มีคุณค่าของปุ๋ยอินทรีย์สูง การขาดงานวิจัยดังกล่าวส่งผลให้การพัฒนาด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ดำเนินไปอย่างล่าช้าด้วยเช่นกัน

๒.๖) ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตในปัจจุบันมีธาตุอาหารน้อย ไม่เพียงพอแก่ความต้องการของพืช แต่เกษตรกรกลับมีความเชื่อว่า ปุ๋ยอินทรีย์ใช้ทดแทนปุ๋ยเคมีได้ ซึ่งในความเป็นจริงนั้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพียงอย่างเดียวใช้ได้ในพื้นที่และกับพืชบางชนิดในช่วงเวลาเท่านั้น ซึ่งเรื่องเหล่านี้รัฐบาลควรส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่เกษตรกรในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ มิฉะนั้นเกษตรกรจะมีทัศนคติในทางลบแก่ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาต่อการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยชนิดนี้

๓) ปัญหาโครงสร้างการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

๓.๑) ในการผลิตปุ๋ยชีวภาพนั้นทางภาครัฐไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องมาตรฐานของการผลิต มีแต่เพียงข้อกำหนดที่เกี่ยวกับปริมาณของจุลินทรีย์ต่อน้ำหนัก และต้องระบุประเภทของปุ๋ยชีวภาพ ต้องระบุชื่อสกุลทางวิทยาศาสตร์ แต่ในความเป็นจริงนั้นผู้ผลิตและเกษตรกรยังไม่มีความรู้เพียงพอและไม่มีเครื่องมือที่จะตรวจสอบชนิดของจุลินทรีย์และปริมาณของจุลินทรีย์ที่ระบุได้ด้วยตนเอง จึงเป็นช่องทางให้ผู้ประกอบการที่ต้องการแสวงหากำไรผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพคุณภาพต่ำออกจำหน่าย ซึ่งอาจเป็นเพียงปุ๋ยหมักชนิดน้ำเท่านั้นไม่มีการเติมเชื้อจุลินทรีย์ลงไปแต่อย่างใด ทำให้เกษตรกรเสียประโยชน์จากกรณีดังกล่าว

๓.๒) ปัจจุบันมีการผลิตปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดออกมาจำหน่าย ซึ่งในการผลิตปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดนั้นต้องใช้ความร้อนในกระบวนการอบเม็ดปุ๋ย ซึ่งอาจทำให้เชื้อจุลินทรีย์ที่ระบุนั้นเสียชีวิตจนทำให้มีปริมาณรับรองต่อหน่วยไม่เป็นไปตามที่เกณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรกำหนด

๓.๓) ผู้ผลิตและเกษตรกรผู้ใช้ปุ๋ยชีวภาพบางส่วน มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการเก็บรักษาปุ๋ยชีวภาพ เนื่องจากปุ๋ยชีวภาพเป็นปุ๋ยที่มีการเติมจุลินทรีย์ลงไปด้วย จึงต้องมีการกำหนดวันหมดอายุและวิธีการเก็บรักษา ซึ่งในปัจจุบันข้อกำหนดดังกล่าว เกษตรกรไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง จึงทำให้การใช้ปุ๋ยชีวภาพของเกษตรกรไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร

๔) ปัญหาโครงสร้างการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี

๔.๑) ปัญหาของการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีคือ ความคลาดเคลื่อนของปริมาณธาตุอาหารในขั้นตอนการผสมวัตถุดิบเช่นเดียวกับผลิตปุ๋ยเคมี และในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีนั้นมีการนำวัตถุดิบที่เป็นอินทรีย์เข้ามาผสมด้วย การคัดเลือกวัตถุดิบบางชนิดเข้ามาผสมจำเป็นต้องศึกษาคุณสมบัติทางกายภาพและฟิสิกส์ว่าสามารถผสมร่วมกับปุ๋ยเคมีได้หรือไม่อย่างไร

๔.๒) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีตามเกณฑ์ที่กรมวิชาการกำหนดยังมีผู้ประกอบการอีกหลายรายที่ไม่สามารถผลิตได้โดยเฉพาะค่าปริมาณอินทรีย์วัตถุ

๒.๒ โครงสร้างราคาจำหน่ายปุ๋ยเคมี

๒.๒.๑ อุปทานปุ๋ยเคมีในตลาดโลกลดลง

ถ้าพิจารณาจากการผลิตวัตถุดิบพบว่าแอมโมเนีย กรดฟอสฟอริก และโปแตสเซียม ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๔.๐, ๓.๔ และ ๑.๕๘ ต่อปีตามลำดับ แต่เนื่องจากความต้องการใช้ปุ๋ยของประเทศซึ่งเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้รายใหญ่ ของโลก เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ใช้มาตรการทางด้านภาษีเพื่อจำกัดการส่งออกปุ๋ยเคมี จากเดิม ที่เคยเก็บภาษีเฉพาะปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) ในอัตราร้อยละ ๓๕ เป็นการเก็บภาษีปุ๋ยส่งออกทุกชนิดร้อยละ ๑๓.๕ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้จนถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๑ และในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ ได้ปรับขึ้นเป็นร้อยละ ๑๘.๕ สำหรับประเทศอินโดนีเซีย รัฐบาลมีนโยบายไม่ส่งออกปุ๋ย เนื่องจากมีความต้องการใช้ในประเทศ และแม้ว่าการใช้ปุ๋ยจะมีปริมาณเพียงพอ การส่งออกยังต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตเพื่อส่งออก จึงจะส่งออกปุ๋ยได้ นอกจากนี้สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นแหล่งผลิตแม่ปุ๋ยฟอสเฟต (DAP: ๑๘-๔๖-๐) ห้ามส่งออกเพื่อสงวนไว้ใช้ในประเทศ การดำเนินมาตรการของประเทศผู้ผลิตปุ๋ยจึงส่งผลให้อุปทานปุ๋ยเคมีในตลาดโลกลดลง

๒.๒.๒ ราคาแม่ปุ๋ยในตลาดโลกสูงขึ้น

ราคาแม่ปุ๋ยไนโตรเจน (ปุ๋ยยูเรีย:๔๖-๐-๐) แม่ปุ๋ยฟอสเฟต (ไดแอมโมเนียมฟอสเฟต:DAP:๑๘-๔๖-๐) แม่ปุ๋ยโพแทสเซียม (โพแทสเซียมคลอไรด์:MOP: ๐-๐-๖๐) สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๐ ในอัตราร้อยละ ๑๒.๕๒, ๑๔.๘๗ และ ๑๓.๖๓ ต่อปี ตามลำดับ (ตารางที่ ๒) โดยเฉพาะในช่วง ๕ เดือนแรก ปี ๒๕๕๑ ราคาปุ๋ยเคมีเพิ่มจากปี ๒๕๕๐ อย่างก้าวกระโดด โดยปุ๋ยยูเรียเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๐ ร้อยละ ๔๕.๓๒ ปุ๋ย ๑๘-๔๖-๐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖๑.๐๘ ขณะที่ปุ๋ย ๐-๐-๖๐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๗.๓๐

อย่างไรก็ตามแม้ว่าราคาแม่ปุ๋ยในตลาดโลกยังคงสูงขึ้น มีรายงานว่าสูงในลักษณะชะลอตัวไม่รุนแรงเหมือนในช่วงที่ผ่านมา สำหรับราคาแม่ปุ๋ย ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ราคาCIF เฉลี่ยยูเรีย ๖๕๕ USD/ตัน MOP ๘๖๒ USD/ตัน และราคา FOB เฉลี่ยของ DAP ๑,๐๕๐ USD/ตัน การที่ราคาของ DAP สูงกว่าแม่ปุ๋ยชนิดอื่นเนื่องจากมีผู้ผลิตน้อยราย กอปรกับเหตุการณ์แผ่นดินไหวในจีนทำให้โรงงานต้องหยุดการผลิต ๑๕ โรง โดยเฉพาะเหมืองผลิตฟอสเฟตได้รับผลกระทบ ๒ เหมือง รวมทั้งความต้องการผลิตอาหารของโลกเพิ่มขึ้น และช่วงนี้เป็นช่วงฤดูกาลผลิตของทั่วโลก จึงมีการเร่งซื้อปุ๋ยในตลาดโลกทำให้ภาวะตลาดตึงตัว แต่เมื่อพ้นเดือนมิถุนายน ๒๕๕๑ ไปแล้ว ปริมาณการใช้ปุ๋ยในซีกโลกภาคเหนือจะลดลง แนวโน้มของราคาวัตถุดิบจะเริ่มชะลอตัว หรืออาจปรับลดลงเล็กน้อย ซึ่งสถานการณ์ราคาวัตถุดิบจะเปลี่ยนแปลงมาน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้ผลิตรายใหญ่ เช่น จีน และการประมูลซื้อปุ๋ยล็อตใหญ่ของอินเดียด้วย

ตารางที่ ๒ ราคาปุ๋ยยูเรีย ปุ๋ย ๑๘-๔๖-๐ ปุ๋ย ๐-๐-๖๐ ปี ๒๕๔๓-๒๕๕๑

หน่วย : USD/ตัน

ปี	UREA (ปุ๋ย ๑๖-๐-๐)	DAP (ปุ๋ย ๑๘-๔๖-๐)	MOP (ปุ๋ย ๐-๐-๖๐)
๒๕๔๓	๒๑๔.๘๓	๒๕๑.๔๒	๑๘๓.๐๘
๒๕๔๔	๒๖๕.๐๘	๒๘๔.๔๒	๒๑๖.๖๓
๒๕๔๕	๒๕๔.๑๓	๒๘๓.๕๒	๒๑๐.๕๒
๒๕๕๐	๓๒๖.๖๓	๓๕๕.๕๐	๒๘๕.๐๐
๒๕๕๑ (๑-๑๔ พ.ค.)	๔๘๓.๘๐	๑,๐๔๓.๐๐	๕๓๐.๒๐
อัตราเพิ่มต่อปี (%)	๑๒.๕๒๒	๑๔.๘๘๖	๑๓.๖๓๐

ที่มา:กระทรวงพาณิชย์ ๒๕๕๑

๒.๒.๓ ราคาปุ๋ยในตลาดโลกสูงขึ้น

๑) ราคาวัตถุดิบสูงในตลาดโลกขึ้นตามราคาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

๒) ค่าระวางเรือสูงขึ้นร้อยละ ๕๐

- จากจีนและตะวันออกกลาง เดิม ๒๕-๓๐ USD/ตัน เพิ่มขึ้น ๔๐-๕๐ USD/ตัน

- จากยุโรปเดิม ๕๐-๖๐ USD/ตัน เพิ่มขึ้นเป็น ๗๐-๘๐ USD/ตัน

๒.๒.๔ โครงสร้างราคาปุ๋ยเคมีในประเทศไทย

ปุ๋ยเคมีเป็นสินค้าควบคุมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ

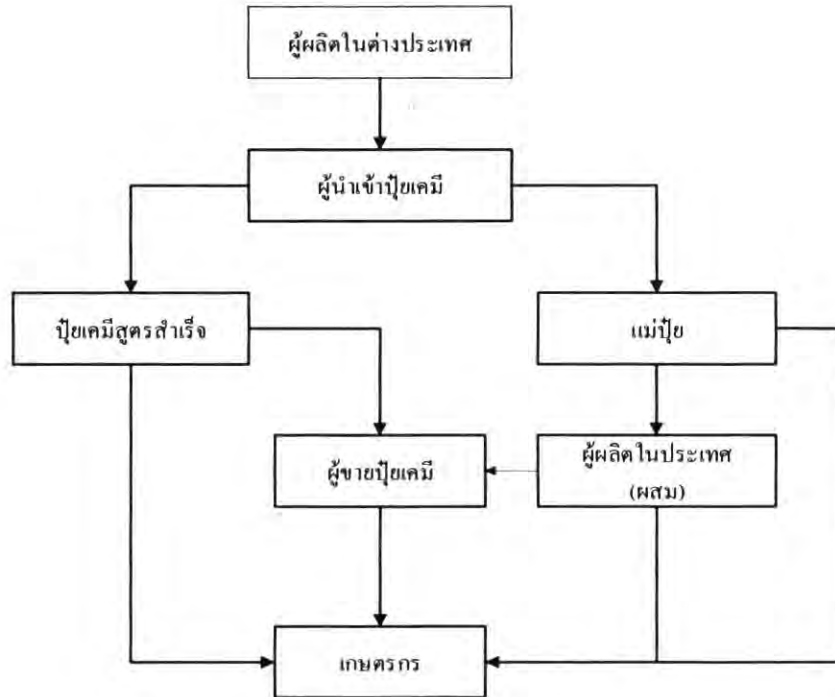
๑) การกำกับราคา ราคาปุ๋ยเคมีอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ โดยมีคณะกรรมการพิจารณาราคาปุ๋ยเคมีเป็นผู้ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดราคาจำหน่ายที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดมาตรการกำกับดูแลให้มีจำนวนปุ๋ยเคมีแก่เกษตรกรในราคาที่เหมาะสม เป็นธรรม และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการใช้ปุ๋ยเคมี

๒) การแจ้งราคา ผู้ประกอบการต้องแจ้งราคา รายละเอียดสินค้า ส่วนลด และห้ามจำหน่ายสินค้าแตกต่างจากที่แจ้งไว้ เว้นแต่ได้รับอนุญาต

๓) การปิดป้าย ผู้ค้าปลีกต้องปิดป้ายแสดงราคาจำหน่ายสินค้าบริเวณใกล้เคียงให้เห็นได้ชัดเจน

๔) การแจ้งปริมาณ ให้ผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายที่มีปริมาณการจำหน่ายปุ๋ยเคมี เดือนละตั้งแต่ ๑๐๐ ตันขึ้นไป ให้แจ้งปริมาณการผลิต การจำหน่าย ปริมาณคงเหลือ และสถานที่เก็บเป็นประจำทุกเดือนด้วย

๒.๒.๕ กระบวนการจำหน่ายปุ๋ย
โครงสร้างตลาดปุ๋ยเคมีในประเทศไทย

๒.๒.๖ โครงสร้างต้นทุน ราคาขาย ณ โรงงานและราคาขายปลีก

อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ โดยได้กำหนดให้ปุ๋ยเคมีเป็นสินค้าควบคุม

ปี / ปุ๋ย	วัตถุดิบ (%)	ค่าการผลิต+กำไร (%)	ราคาขาย (%)	ราคา (บาท/ตัน)*
พ.ศ. ๒๕๔๗				
๔๖-๐-๐ (Urea)	๘๗	๑๓	๑๐๐	๗,๖๕๐-๑๓,๑๖๐
๑๕-๑๕-๑๕	๘๖	๑๔	๑๐๐	๘,๐๗๕-๑๐,๒๓๐
พ.ศ. ๒๕๕๑				
๔๖-๐-๐ (Urea)	๕๒	๘	๑๐๐	๑๔,๑๘๐-๑๔,๖๕๔
๑๕-๑๕-๑๕	๘๘	๑๒	๑๐๐	๑๒,๘๐๐-๑๘,๗๓๐

* ราคาปุ๋ยตราหัวเรือคันไถ ณ ปี ๒๕๔๗ และ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ต้นทุนปุ๋ยยูเรีย (UREA ๔๖-๐-๐) ปี ๒๕๔๗-๒๕๕๑

รายการ	ปี ๒๕๔๗	ปี ๒๕๔๘	ปี ๒๕๔๙	ปี ๒๕๕๐	ปี ๒๕๕๑
	ต้นทุน (ร้อยละ)	ต้นทุน (ร้อยละ)	ต้นทุน (ร้อยละ)	ต้นทุน (ร้อยละ)	ต้นทุน (ร้อยละ)
๑. วัตถุดิบ (USD/ตัน) - วัตถุดิบนำเข้าปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐	(๒๓๕.๕๖)	(๒๖๕.๐๘)	(๒๕๔.๑๗)	(๓๒๗.๐๐)	(๕๓๐.๐๐)
รวม	๕๑.๐๗	๕๑.๕๑	๕๑.๓๒	๕๒.๕๑	๕๖.๔๖
๒. ค่าใช้จ่ายในการนำเข้า	๒.๔๗	๒.๓๕	๒.๔๐	๒.๐๗	๑.๒๒
๓. ค่าใช้จ่ายในการขายและ บริการ	๖.๔๖	๖.๑๔	๖.๒๘	๕.๔๒	๒.๓๓
ต้นทุนรวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
ส่วนเหลือมราคาโรงงาน-ต้น ทุนรวม	๕.๑๔	๓.๗๗	๖.๑๒	(๘.๔๐)	๑.๔๖
๔. ราคา ณ โรงงาน	๑๐๕.๑๔	๑๐๓.๗๗	๑๐๖.๑๒	๕๑.๖๐	๑๐๑.๔๖

สำนักจัดระบบราคาและปริมาณสินค้า กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑

๓. แนวทางการลดต้นทุนและเสนอทางเลือก

๓.๑ การใช้ปุ๋ยผสมผสาน การส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีควบคู่ไปกับการให้ความรู้แก่เกษตรกรในการปลูกพืชและการจัดการอย่างเหมาะสมเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาปุ๋ยเคมีราคาแพง เพราะจะช่วยให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิต และยังเป็น การปรับปรุง ฟื้นฟู รักษาคุณภาพดินและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตปุ๋ยภายในประเทศ ลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเป็นการนำวัตถุดิบภายในประเทศ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งเป็นประโยชน์ในระยะยาว

๓.๒ แก้ปัญหาแบบองค์รวม การแก้ไขปัญหาปุ๋ยเคมีราคาแพงอย่างยั่งยืนควรบูรณาการภาคการ เกษตร ภาคอุตสาหกรรม สังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน เกษตรกรต้องได้รับการส่งเสริมการลดต้นทุน การผลิต ส่งเสริมวิธีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพร่วมกับปุ๋ยเคมีในอัตราแนะนำที่เหมาะสม ถูกต้องตามประเภท ของพืชและดิน รวมทั้งได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ เงินทุนเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพที่มีคุณภาพเพื่อใช้ เองและ/หรือเพื่อจำหน่ายสร้างรายได้

๓.๓ การสนับสนุน ภาคอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการผลิต ผู้จำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ต้องได้รับ การสนับสนุนในด้านกฎหมาย การผลิต การวิจัยพัฒนา และแหล่งเงินทุนสนับสนุนที่จะเอื้อให้มีการผลิต ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพที่มีปริมาณ และคุณภาพเพียงพอสำหรับใช้ในประเทศ และการส่งออกเพื่อนำรายได้

เข้าประเทศ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนถึงประโยชน์ของการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

๓.๔ แนวทางการลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย และเสนอทางเลือก เพื่อแก้ไขปัญหา มี ๒ แนวทาง ดังนี้

๓.๔.๑ การลดการใช้ปุ๋ยเคมีโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพทดแทนบางส่วน

เพื่อให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง โดยเฉพาะในกรณีที่เกษตรกรผลิตปุ๋ยขึ้นใช้เองจะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลงมาก และมีรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ย ชุมชน ท้องถิ่นมีรายได้จากการขายวัสดุธรรมชาติ ในระยะยาวจะช่วยปรับปรุงคุณภาพดิน และรักษาสิ่งแวดล้อม เกิดการนำวัสดุชีวภาพ ภาควัตถุสาหร่ายและอาหารมาใช้ประโยชน์ ลดปริมาณขยะและของเหลือใช้

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพทดแทนปุ๋ยเคมีบางส่วนต้องแนะนำให้เกษตรกรใช้ตามสัดส่วนและอัตราแนะนำที่เหมาะสมโดยมีทฤษฎีทางวิชาการ และการวิจัยทดลองในภาคปฏิบัติรองรับ รวมทั้งใช้ให้เหมาะสมกับค่าวิเคราะห์ดินและชนิดของพืช การผลิตปุ๋ยของเกษตรกรต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพดี โดยเกษตรกรต้องได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้และงบประมาณในการผลิต

๓.๔.๒ การแก้ไข และส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพในประเทศ

๑) การแก้ไขกฎระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมการผลิตปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพให้ได้คุณภาพมาตรฐานเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคคือเกษตรกร แต่มีข้อกำหนดหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติ และมาตรฐานของปุ๋ยอินทรีย์ การบังคับใช้กฎหมายจะทำให้โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ ผู้ค้า ผู้จำหน่าย รวมถึงเกษตรกรที่ผลิตปุ๋ยเพื่อจำหน่าย มีความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ทั้งสิ้น ทำให้โรงงานปุ๋ยจำนวนหนึ่งต้องหยุดการผลิตและทยอยปิดกิจการในที่สุด เป็นการบั่นทอนความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพไทย

ดังนั้น การแก้ไขกฎระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ในข้อกำหนดที่เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการผลิต การจำหน่ายของผู้ประกอบการ และกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตเพื่อจำหน่าย จึงเป็นการส่งเสริมให้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพมีปริมาณเพียงพอใช้ในประเทศ ทำให้ประเทศมีรายได้จากการส่งออก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ และเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมปุ๋ยในประเทศ

๒) การจัดตั้งสมาคมผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพของประเทศ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ และกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกิดการรวมกลุ่มเป็นองค์กรนิติบุคคลสามารถนำเสนอความคิดเห็นต่อภาครัฐและสังคมเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา การส่งเสริม และการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการและกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ และทำหน้าที่ส่งเสริม พัฒนาด้านวิชาการ การวิจัย เทคโนโลยีการผลิต การค้า และการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพให้แก่เกษตรกร

๓) การก่อกองทุนปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งเงินทุนกู้ยืมในการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลาง ขนาดเล็ก กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตปุ๋ย มีแหล่งเงินทุนกู้ยืมเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิต มีเงินทุนหมุนเวียน และการส่งออก รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

กองทุนปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพมีลักษณะเป็นกองทุนกู้ยืมซึ่งรัฐบาลจัดสรรเงินกองทุนให้กับสถาบันการเงินนำไปบริหารจัดการ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า กำกับดูแลนโยบายโดยคณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้แทนสถาบันวิจัย ผู้แทนมูลนิธิองค์กรเอกชน ผู้แทนเกษตรกร และผู้แทนจากสมาคมผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ มีอัตราดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าดอกเบี้ยเงินฝากแต่ต่ำกว่าดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์

๓.๕. บทบาทภาครัฐ

๓.๕.๑ ส่งเสริมเกษตรกร ภาครัฐควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพใช้เอง

๓.๕.๒ งบประมาณ ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณในการจัดตั้งกองทุน เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ และเงินทุนหมุนเวียนให้แก่เกษตรกร และภาคเอกชนในทุกระดับ รวมทั้งเพื่อให้เกษตรกรกู้ยืมในการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ

๓.๕.๓ งานวิจัย ภาครัฐควรสนับสนุนโดยจัดสรรงบประมาณการวิจัยและให้เกษตรกรร่วมเป็นผู้กำหนดหัวข้องานวิจัย พัฒนาให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่น

๓.๕.๔ กฎระเบียบ ภาครัฐควรแก้ไขกฎระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ โดยให้ภาคเอกชน และองค์กรเกษตรกรมีส่วนร่วมในการแก้ไข เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

๓.๕.๕ ความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมปุ๋ย ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดการก่อตั้งสมาคมปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริม และสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพของไทย

๔. นโยบายและมาตรการการแก้ปัญหาหาคาปุ๋ย

๔.๑ มาตรการระยะสั้น

๔.๑.๑ มาตรการจัดให้เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยราคาที่ไม่แพง

- ๑) ภาครัฐดำเนินการซื้อปุ๋ยระหว่างรัฐต่อรัฐ
- ๒) ตั้งกองทุนปุ๋ยเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

- ๓) สนับสนุนให้เกษตรกรทำปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง และผสมปุ๋ยใช้เอง
- ๔) เพิ่มมาตรการควบคุมราคาปุ๋ยปลายทาง
- ๕) เพิ่มความเข้มของพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้อำนาจกรมวิชาการเกษตรในการดำเนินการเพื่อลงโทษทางอาญากับผู้ค้าเกินราคา

๔.๑.๒ มาตรการเร่งส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับใช้ปุ๋ยอย่างถูกวิธี ให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มผลผลิต

- ๑) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยแบบผสมผสานระหว่างปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ
- ๒) ให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ให้เหมาะสมกับพืช พันธุ์ และภูมิอากาศ
- ๓) ให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จำเพาะแปลงนั้นๆ
- ๔) ส่งเสริมเจ้าหน้าที่การเกษตรและอาสาสมัครเกษตรในส่วนภูมิภาค เช่น หมออดิน ทางด้าน

๔.๑) ค่าใช้จ่าย

๔.๒) อุปกรณ์ เครื่องมือทดสอบในภาคสนาม

๔.๓) เพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ โดยการอบรม / ฝึกปฏิบัติ / ทบสวน

๔.๑.๓ มาตรการเร่งแก้ปัญหาปุ๋ยปลอม

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการกำกับบังคับใช้ และดำเนินการตามพระราชบัญญัติปุ๋ย

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๑) เพิ่มอัตราค่าล้างของเจ้าหน้าที่ สารวัตรเกษตรตรวจจับปุ๋ยปลอม

๑.๒) เพิ่มศักยภาพบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง เช่น พนักงาน เจ้าหน้าที่ สุ่มเก็บตัวอย่าง และตรวจวิเคราะห์ปุ๋ย เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในขั้นตอนดำเนินงาน

๑.๓) เพิ่มศักยภาพห้องปฏิบัติการ โดยการเพิ่มห้องปฏิบัติการทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

๑.๔) วางระบบการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษในพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๔.๑) เจ้าพนักงานตำรวจ

๑.๔.๒) อัยการ

๑.๔.๓) ผู้พิพากษาศาล

๑.๔.๔) นิติกร กรมวิชาการเกษตร

๔.๑.๔ มาตรการแก้ไขกฎเกณฑ์เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยให้แก่ผู้ผลิตปุ๋ย

- ๑) ให้ปรับแก้พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้เหมาะสมกับความเป็นไปได้ของการผลิตปุ๋ย แต่ให้อยู่บนพื้นฐานของการคุ้มครองเกษตรกรในฐานะผู้บริโภค
- ๒) ให้เข้มงวดกับวิธีการจัดจำหน่ายปุ๋ย ให้เป็นไปตามมาตรการกำหนดรูปแบบการจัดจำหน่าย ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒

- ๔.๑.๕ มาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการ โดยรัฐส่งเสริมให้มีตัวแทนจำหน่ายแม่ปุ๋ยราคาถูก
- ๔.๑.๖ มาตรการประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน

๔.๒ มาตรการระยะยาว

- ๔.๒.๑ มาตรการสำรวจข้อมูลการใช้ปุ๋ย เพื่อวางแผนการใช้ปุ๋ยของเกษตรกร
- ๔.๒.๒ มาตรการสำรวจข้อมูลการผลิต เพื่อวางแผนการผลิตของโรงงานผลิตปุ๋ย
- ๔.๒.๓ มาตรการศึกษาและกำหนดมาตรฐานการผลิตปุ๋ยแต่ละประเภท
- ๔.๒.๔ มาตรการเพิ่มผลผลิต ของเกษตรกร
- ๔.๒.๕ มาตรการการจัดทำงานศึกษาวิจัยและส่งเสริมการศึกษาเรื่องดินและปุ๋ย โดยให้ภาครัฐสนับสนุนและให้ความสำคัญต่องานวิจัยด้าน
 - ๑) การจัดการธาตุอาหารพืช
 - ๒) การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ
 - ๓) การใช้วัสดุเหลือทิ้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร
 - ๔) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์เคมี
 - ๕) พัฒนาคำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและพืช สำหรับพืชสวนและไม้ยืนต้น
- ๔.๒.๖ ให้ภาครัฐสนับสนุนสร้างการแข่งขันแก่หน่วยงานวิจัย
 - ๑) อัตราค่าจ้างของข้าราชการ นักวิชาการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐
 - ๒) ปรับปรุง พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการงานวิจัยให้ได้เครื่องมือ และอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ ที่ดีและทันต่อสถานการณ์โลก
- ๔.๒.๗ ให้ภาครัฐสนับสนุนการทำงานระหว่างหน่วยงานของรัฐแบบบูรณาการ
 - ๑) การออกคำแนะนำการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นฉบับเดียวที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
 - ๒) บูรณาการด้านงานวิจัย และการส่งเสริมให้กับเกษตรกร
- ๔.๒.๘ ให้ภาครัฐสร้างโรงงานผลิตแม่ปุ๋ยโพแทช โดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศ เพื่อการพึ่งพาตนเอง
- ๔.๒.๙ ภาครัฐควรสร้างโรงงานปุ๋ยแห่งชาติ เพื่อผลิตปุ๋ยเคมีใช้เองภายในประเทศ สำหรับเป็นกลไกกำกับราคาปุ๋ยในท้องตลาด
- ๔.๒.๑๐ มาตรการกำหนดให้เรื่องของปุ๋ยเป็นวาระแห่งชาติให้สำนักงานประมาธ จัดงบประมาณ โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์การใช้ปุ๋ยของประเทศให้พอเพียง โดยส่งเสริมให้ครบวงจรตั้งแต่เริ่มดำเนินการและการบริหารจัดการ
- ๔.๒.๑๑ มาตรการการกำหนดรูปแบบและควบคุมการจัดจำหน่าย

ส 03865

ศพ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน
17 ราษฎร. สำนักกรรมการ |
7.3 รายงานผลการพิจารณา
668.62 กรรมการวิสามัญพิจารณา
2551 ปัญหาการค้าขาย สภาผู้แทนราษฎร.

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร